

Клуб «Мефісто»
Тесс Геррітсен

Джейн Ріццолі та Мора Айлс #6

Це Різдво мало стати дивом. А перетворилося на кошмар. На очах Джейн Ріццолі руйнується багаторічний шлюб її батьків, а подруга Мора зізнається у гріховних стосунках зі священником. Одне за одним відбуваються моторошні вбивства, схожі на ритуальні жертвоприношення. Шокована детектив Ріццолі починає свою звичну роботу – пошук убивці. Розслідування виводить Джейн на таємничий фонд «Мефісто», члени якого переконані: ці вбивства – справа рук демона, що ходить поміж людей. Що в їхніх словах правда, а що – вигадка?

Тесс Геррітсен

Клуб «Мефісто»

© Tess Gerritsen, 2006

© Depositphotos.com / Koufax73, обкладинка, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

* * *

Нілові та Мері

Подяки

Кожна книжка кидає виклик, здається горою, яку майже неможливо підкорити. Та хоч як важко буває, я втішаюся знанням про те, що поруч мене стоять мої дивовижні друзі та колеги. Дуже дякую моїй незрівнянній агентці Мег Ралі та команді в агенції Джейн Ротросен. Ваша допомога – моя провідна зоря. Також дякую дивовижній редакторці Лінді Мерроу, з якою засяє будь-який письменник, Джині Сентрелло за ентузіазм протягом стількох років та Джиллі

Гейлпарн за тепло й увагу. І Селіні Волкер з «Трансворлд» по той бік океану, яка не втомлюється бути моєю групою підтримки.

Нарешті, маю подякувати тому, хто зі мною найдовше. Мій чоловік Джейкоб знає, як важко бути одруженим із письменницею. І він усе одно поряд.

І винищ усіх духів нечестивців та дітей стражів,

бо ж вони зіпсували людей.

Книга Еноха 10:15, прадавній юдейський текст,
II ст. до Різдва Христового

1

Вони скидалися на взірцеву родину.

Так думав хлопець, стоячи біля могили свого батька й слухаючи банальності з Біблії, які зачитував найнятий священник. Того теплого червневого дня, повного комашви, небагато людей зібралися, щоб оплакати смерть Монтег'ю Сола, – не більше дюжини, і багатьох із них хлопець бачив уперше в житті. Останні пів року він провів далеко від дому, у школі-інтернаті, тож декого з відвідувачів донині ніколи не зустрічав. Та й більшість цих людей його взагалі не цікавила.

А от дядькова родина була дуже цікава. Цих варто було роздивлятися.

Лікар Пітер Сол був дуже схожий на покійного брата: худорлявий, на позір інтелегентний, у сов'ячих окулярах, тонке темне волосся вже стало на шлях неминучого облісіння. В Емі, його дружини, було кругле й приємне лице, і вона постійно стривожено зиркала на п'ятнадцятирічного небожа, наче їй так і кортіло роздушити його в обіймах. Їхньому синові Тедді було десять. Він мав худі руки й ноги, та й узагалі був маленьким клоном Пітера Сола, аж до сов'ячих окулярів.

А ще вони мали дочку Лілі. Шістнадцятилітню.

Пасма волосся вибилися їй із хвостика й прилипали до обличчя від спеки. Їй було помітно незатишно в чорній сукні, і вона неспокійно похитувалася вперед-назад, наче готувалася зірватися з місця. Наче б воліла бути будь-де, тільки не відмахуватися від дзижчливих комах на цьому цвинтарі.

«Вони такі нормальні на вигляд, такі звичайні, – подумав хлопець. – Зовсім не такі, як я». А тоді їхні з Лілі погляди раптом зустрілися, і він затремтів від подиву. Наче впізнав рідну душу. У ту мить він майже відчував, як її очі зазирають у найтемніші куточки його свідомості,

оглядають ті потайні місця, яких ніхто не бачив. Яких він нікому не показував.

Він стривожено відвернувся. Зосередився натомість на інших людях, що оточували могилу. Батьковій домоправительці. Юристі. Двох найближчих сусідах. Самих знайомих, які були тут для годиться, а не з приязні. Вони знали Монтег'ю Сола як тихого науковця, який нещодавно повернувся з Кіпру, і дні його відтоді минали над книжками, мапами та уламками кераміки. Насправді цей чоловік був для них незнайомцем. Так само як його син.

Відправа нарешті скінчилася, і все зібрання суцільною амебою посунуло до хлопця, готуючись огорнути його співчуттям, висловити, як же їм прикро, що він утратив батька. Ще й так скоро після повернення до Сполучених Штатів.

– Принаймні твоя родина тобі допоможе, – мовив священник.

«Родина? Так, гадаю, тепер ці люди – моя родина», – подумав хлопець. До нього боязко наближався малюк Тедді, якого злегка підштовхувала мати.

– Тепер ти будеш моїм братом, – сказав Тедді.

– Невже?

– Мама підготувала для тебе кімнату. Поруч із моєю.

– Але ж я залишаюся тут. У батьковому домі.

Тедді спантеличено глянув на матір.

– То він з нами не поїде?

Емі Сол швидко промовила:

– Любий, ти не можеш жити зовсім один, тобі лише п'ятнадцять. Може, тобі так сподобається в П'юриті, що ти сам захочеш лишитися з нами.

– Моя школа – в Коннектикуті.

– Так, але навчальний рік уже скінчився. Авжеж, якщо захочеш, повернешся у вересні до своєї школи. А от на літо поїдеш із нами.

– Я не буду тут один. До мене приїде мати.

Запало мовчання. Емі з Пітером презирнулися, і хлопець знав, про що вони думають. Мати давно його покинула.

– Вона приїде по мене, – наполіг він.

Дядько Пітер м'яко відповів:

– Синку, про це ми поговоримо пізніше.

* * *

Уночі хлопець лежав у ліжку в домі свого батька й слухав, як унизу, в кабінеті, стиха перемовляються тітка з дядьком. У тому ж кабінеті, де Монтег'ю Сол останні місяці гарував над розшифруванням дорогоцінних уривків папірусу. У тому ж кабінеті, де п'ять днів тому з ним стався удар і він упав просто на стіл. Ці люди не повинні бути там, серед батькових коштовностей. Вони чужі в його домі.

– Він іще хлопчик, Пітере. Йому потрібна родина.

– Ми не можемо силою тягнути його в П'юриті, якщо він не хоче їхати з нами.

– Коли тобі п'ятнадцять, ти не маєш права голосу в таких речах. Вирішують дорослі.

Хлопець устав з ліжка, вислизнув із кімнати. Пробрався до середини сходів, щоб було краще чути.

– Та й до того ж зі скількома дорослими він мав справу? Твого брата рахувати не доводиться. Він так замотався в те мумійське ганчір'я, що, певно, і не помічав дитини під ногами.

– Емі, це несправедливо. Мій брат був хорошою людиною.

– Хорошою, але нетямущою. Не уявляю, яка жінка могла схотіти народити від нього. А тоді ще й лишила хлопчика Монті на виховання! Не розумію, яка жінка на таке здатна.

– Монті не так уже й погано його виховав. Хлопець прекрасно вчиться в школі.

– Такі в тебе мірки доброго батьківства? Хороші оцінки в дитини?

– Юнак ще й дуже врівноважений. Добре тримався на службі.

– Пітере, та він зацікавив. Ти сьогодні хоч одну емоцію в нього на обличчі бачив?

– Монті теж такий був.

– Холоднокровний?

– Ні, інтелектуальний. Логічний.

– Але ти розумієш, що під цією маскою хлопчина мусить ховати біль. Мені аж плакати хочеться – йому зараз так потрібна мати й він так наполягає, що вона по нього приїде, хоча ми всі знаємо, що цього не буде.

– Ми цього не знаємо.

– Ми тієї жінки навіть не бачили! Просто одного дня Монті написав із Каїра, що тепер у нього є син. Він так само міг і з очерету його дістати, як Мойсея.

Хлопець почув, як трохи вище рипнула підлога, і зиркнув туди, де починалися сходи. Його заскочила Лілі, пильно дивилася на нього понад перилами. Вона спостерігала, вивчала його, мов якусь екзотичну істоту, якої раніше не бачила, і тепер намагалася визначити, чи він небезпечний.

– Ой! – вигукнула тітка Емі. – Ти не спиш!

Дядько з тіткою щойно вийшли з кабінету й стали попід сходами, дивлячись на нього. Обличчя в них були дещо стривожені: він же міг підслухати всю їхню розмову.

– Ти добре відчуваєшся, любий? – спитала Емі.

– Так, тітонько.

– Уже так пізно. Може, знову ляжеш?

Та він не поворухнувся. Затримався на сходах, уявляючи, як може житися з цими людьми, що можна дізнатися від них. Можна цікаво провести літо, аж поки мати не приїде по нього.

– Тітонько Емі, я прийняв рішення, – мовив він.

– Щодо чого?

– Щодо літа й того, де я хотів би його провести.

Вона негайно припустила найгірше.

– Я тебе прошу, не квапся! У нас дуже гарний будинок, просто над озером, і в тебе буде своя кімната. Хоча б у гості приїдь, перш ніж остаточно вирішувати.

– Але ж я вирішив залишитися з вами.

Його тітка замовкла, ошелешена. Тоді її обличчя осяяла усмішка й вона поспішила вгору сходами, обійняти його. Від неї пахнуло милом «Дав» та шампунем «Брек» – так звичайно, так пересічно. Усміхнений дядько Пітер тепло поплескав його по плечі – то був його спосіб привітати в родині нового сина. Їхня втіха була схожа на павутиння з цукрової вати, вона затягувала до їхнього світу, складеного з любові, світла та сміху.

– Діти будуть такі раді, що ти поїдеш з нами! – сказала Емі.

Хлопець зиркнув угору, але Лілі вже не було. Вислизнула непоміченою. «Доведеться за нею пильнувати, – подумав він. – Бо сама вона вже пильнує за мною».

– Тепер ти частина родини, – проголосила Емі.

Поки вони всі разом піднімалися нагору, вона вже взялася розповідати про плани на літо й усі ті місця, які вони відвідають, усі ті особливі

смаколики, що вона для нього зготує. Голос у неї був щасливий, в ньому навіть проривався сміх – точно мати з новонародженим.

Емі Сол і не здогадувалася, що саме вони збиралися привезти до свого дому.

2

ДВНАДЦЯТЬ РОКІВ ПО ТОМУ.

Можливо, це була помилка.

Докторка Мора Айлс затрималася біля дверей Церкви Богородиці Божественного Світла, не певна, чи варто заходити всередину. Парафіяни вже зібралися, тож вона стояла сама серед нічної темряви, і сніг, шепочучи, падав їй на непокриту голову. Крізь зачинені двері долинуло, як органістка почала грати гімн «Adeste Fideles»[1 – «Adeste Fideles» («Прибудьте всі вірні») – традиційний різдвяний гімн у християнстві західного обряду. (Тут і далі прим. перекл.)], – це означало, що всі вже всілися. Якщо вона хотіла до них приєднатися, був саме час увійти.

Мора вагалася, бо насправді не належала до кола вірян у цій церкві. Утім, музика кликала, так само як обіцянка тепла й розради в знайомих ритуалах. А тут, на темній вулиці, вона була сама. Сама на Святвечір.

Вона піднялася вгору сходами, до будівлі.

Навіть о цій пізній порі лави були заповнені родинами й заспаними дітьми, яких витягли з ліжечок заради опівнічної служби. Морине запізнення привабило кілька поглядів, і поки згасали останні акорди «Adeste Fideles», вона швидко прослизнула на перше ж порожнє місце в кінці зали. І майже одразу мусила знову підвестися разом з усіма: залунала музика, отець Деніел Брофі підійшов до вівтаря й намалював у повітрі хрест.

– Нехай буде з вами спокій та милість Господа Бога-Отця нашого та Ісуса Христа, – прорік він.

– І з духом твоїм, – пробуркотіла Мора суголосно всім вірянам. Минуло стільки років без церкви, однак відповідь природно злетіла з вуст, надійно втовкмачена в дитинстві недільними службами. – Змилуйся, Господи. Змилуйся, Ісусе. Змилуйся, Господи.

Деніел не знав, що вона тут, і Мора повністю зосередилася на ньому. На темному волоссі, грації жестів, густому баритоні. Сьогодні можна було дивитися на нього без сорому, без зніяковілості. Сьогодні можна було витріщатися.

– Дай нам утіху в Царстві Небесному, де Він живе і править з тобою та Духом Святим, Господи єдиний навіки-віків.

Мора відкинулася на лаву, вона чула здавлене кахикання й пхінкання втомлених дітей. На вівтарі мерехтіли свічки, віншуючи світло й надію цієї зимової ночі.

Деніел почав читати:

– Ангел же сказав їм: «Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу...»

«Святий Лука, – подумала Мора, впізнаючи слова. – Лука-цілитель».

– «...І ось вам знак: Ви знайдете дитя сповите, що...»

Він замовк, раптом спинивши погляд на Морі. Вона подумала: «Невже тобі так дивно бачити мене тут, Деніеле?»

Священник відкашлявся, глянув у свої нотатки й продовжив читати:

– «Дитя сповите, що лежатиме в яслах»[2 – Євангеліє від Луки 2:10-12. Тут і далі цитати з Біблії наведено в пер. І. Хоменка.].

Тепер він знав, що вона сидить поміж його парафіян, та їхні погляди більше не зустрічалися. Ані під час «Cantate Domino» та «Dies Sanctificatus», ані протягом дароприношення та літургії євхаристії. Люди навколо підвелися й посунули вперед, за причастям, та докторка Айлс лишилася на місці. Якщо не віруеш, вкушати гостію й пити вино з іншими – лицемірство.

«Що я тоді тут роблю?»

Та все ж вона лишалася, поки проходили заключні обряди, благословення й розпуск вірян.

– Ідіть з миром во Христі.

– Дякувати Господу, – відгукнулися парафіяни.

Служба скінчилася, і люди почали розходитися, застібаючи пальта і вдягаючи рукавиці, доки човгали до виходу. Мора так само підвелася і, тільки ступила в прохід, помітила, що Деніел намагається привернути її увагу, безгучно натякаючи, щоб вона не йшла. Мора знову сіла, завважуючи зацікавлені погляди тих, хто проходив повз її лаву. Вона знала, що вони бачать чи принаймні що уявляють: самотня жінка, спрагла втішних слів священника у Святвечір.

Чи вони бачили щось більше?

Вона не дивилася на них. Людей усе меншало, а Мора дивилася просто перед собою, зосередившись на вівтарі. Думаючи: «Уже пізно, мені треба додому. Не знаю, що може з цього всього вийти».

– Привіт, Моро.

Вона підвела очі й зустріла Деніелів погляд. Церква ще не спорожніла. Органістка збирала свої ноти, кілька хористів надягали пальта, та в цю

мить уся увага Деніела була зосереджена на Морі, наче в залі лишилася тільки вона.

– Давно ти не заходила, – мовив він.

– Певно, що так.

– Здається, з серпня?

«То ти теж лічив дні».

Він опустився на лаву поруч із нею.

– Здивований тебе тут бачити.

– Нині ж Святвечір.

– Але ти не віруеш.

– Обряди мені однаково подобаються. І пісні.

– Ти тільки для цього прийшла? Заспівати кілька гімнів? Проголосити кілька разів «Амінь» та «Дякувати Господу»?

– Я хотіла послухати музику. Побути серед людей.

– Тільки не кажи, що ти сьогодні зовсім сама.

Мора знизала плечима, засміялася.

– Деніеле, ти мене знаєш. Я не надто товариська істота.

– Я просто подумав... ну, я припускав...

– Що?

– Що ти будеш з кимось. Особливо сьогодні.

«Так і є. Я з тобою».

Вони обое змовкли, коли в прохід вийшла органістка з повною торбою нотних зшитків.

– Добраніч, отче Брофі.

– Добраніч, місіс Істон. Дякую за ваш чудовий виступ.

– То було чисте задоволення.

Органістка кинула останній допитливий погляд на докторку Айлс і рушила до виходу. Вони почули, як стукнули, зачиняючись, двері, і нарешті лишилися самі.

– То чому тебе так довго не було? – спитав Деніел.

– Ну, ти знаєш ці мої смертні справи – не дають спочити. Один із наших патологоанатомів мусив кілька тижнів тому лягти на операцію, довелося його підміняти. Я була зайнята, от і все.

– Завжди можна взяти телефон і подзвонити.

– Так, я знаю.

Він теж міг би, але не телефонував. Деніел Брофі ніколи не перетнув би межу, і, можливо, це було добре: їй доводилося боротися зі спокусою за них обох.

– Як твої справи? – запитала Мора.

– Ти знала, що минулого місяця в отця Роя стався удар? Я тепер поліцейний капелан.

– Детектив Ріццолі мені розповіла.

– Кілька тижнів тому був на місці злочину в Дорчестері. Там, де офіцера застрелили. Бачив тебе.

– Я тебе не бачила. Треба було привітатися.

– Ну, ти була зайнята. Зосереджена, як завжди. – Він усміхнувся. – Ти буваєш дуже сердитою з виду, Моро. Ти це знала?

Жінка засміялася.

– Може, саме в цьому й проблема.

– Проблема?

– Я відлякую чоловіків.

– Мене ж ти не злякала.

«Як можна? – подумала Мора. – Твоє серце недоступне, його не розіб'єш».

Вона підкреслено глянула на годинника й підвелася.

– Уже пізно, і я стільки часу в тебе забрала.

– Не те щоб у мене були нагальні справи, – зауважив Деніел, прямуючи з нею до виходу.

– Маєш доглядати цілу паству душ. До того ж нині Святвечір.

– Як ти могла помітити, мені теж сьогодні немає куди податися.

Мора зупинилася, розвернулася до нього. Вони стояли самі в церкві, вдихаючи знайомі аромати воску й ладану, що несли спогади про дитинство,

повне інших Святвечорів, інших служб. Про ті дні, коли відвідини церкви не викликали того спокою, який вона відчувала зараз.

– Добраніч, Деніеле, – мовила вона, повертаючись до дверей.

– Побачимося ще за чотири місяці? – гукнув він навздогін.

– Не знаю.

– Я скучив за нашими бесідами, Моро.

І знову вона завагалася, піднісши руку до дверей.

– Я теж скучила. Може, саме тому нам краще обходитися без них.

– Ми не зробили нічого такого, чого слід було б соромитися.

– Поки ні, – м'яко відповіла Мора, дивлячись не на нього, а на важкі різьблені двері, що стояли між нею та втечею.

– Моро, не треба все так кидати. Я не розумію, чому б нам не підтримувати певні...

Він замовк. Дзвонив їй мобільний.

Мора виловила його з сумочки. О цій порі дзвінок не віщував нічого доброго. Відповідаючи, вона відчувала на собі Денієлів погляд і власне тремтіння від цього погляду.

– Докторка Айлс, – сказала вона, удавано спокійно.

– Веселого Різдва, – озвалася детектив Джейн Ріццолі. – Здивована, що ви не вдома, спершу зателефонувала туди.

– Я пішла на опівнічну службу.

– Боже, та вже ж перша година. Хіба вона не скінчилася?

– Так, Джейн, скінчилася, і я саме йду з неї, – відповіла Мора, обрубуючи подальші запитання. – Що у вас для мене?

Докторка Айлс уже знала, що це не дзвінок ввічливості, а виклик.

– Адреса – Прескотт-стріт, 210, Східний Бостон. Приватний будинок. Ми з Фростом приїхали з пів години тому.

– Подобиці?

– У нас одна жертва, молода жінка.

– Вбивство?

– О так.

- Дуже впевнено говорите.

- Приїдете й побачите.

Вона поклала слухавку й побачила, що Деніел досі дивиться на неї. Але мить ризику, мить для слів, про які вони обое могли пошкодувати, минула. Втрутилася смерть.

- Тобі треба працювати?

- Сьогодні чергую. - Мора опустила телефон назад до сумочки. - Рідних у місті не маю, тож сама зголосилася.

- Саме в цю ніч?

- Те, що нині Різдво, мало що для мене змінює.

Вона застібнула комір пальта й вийшла з будівлі в ніч. Він вийшов слідом за нею, і поки Мора торувала шлях до свого авто через свіжий сніг, Деніел дивився на неї зі сходів, а його біле вбрання тріпотіло під вітром. Озирнувшись, вона побачила, що він, прощаючись, підніс руку.

Він махав їй і тоді, коли вона вже поїхала геть.

3

Сині вогні трьох патрульних машин пробивалися крізь філігрань снігопаду, повідомляючи всім поблизу: тут щось сталося, щось жахливе. Намагаючись поставити свій «лексус» попід кучугуру, щоб могли проїхати інші автомобілі, Мора відчула, що подряпала бампер. О цій порі, на Святвечір, на цю вузьку вуличку звертали тільки автівки таких, як вона, із почту Смерті. Вона посиділа трохи, готуючись до виснажливих годин роботи, сині спалахи зачаровували втомлені очі. Кінцівки зааніміли, кров перетворилася на крижану кашу. «Прокидайся, - звеліла собі подумки. - Час ставати до роботи».

Докторка Айлс вийшла з автомобіля, і раптовий подих холоду звіяв увесь сон. Вона пройшла по свіжій сніговій пудрі, що білим пухом розліталася з-під її чобіт. Хоча було вже пів на другу, у кількох скромних будинках уздовж вулиці горіло світло і в одному вікні, прикрашеному трафаретними зображеннями оленів у польоті та льодяників, виднівся силует допитливого сусіда, який визирав зі свого теплового дому в ніч, яка не була вже ані тиха, ані свята.

- Агов, докторко Айлс? - гукнув до неї патрульний, знайомий з лиця старший коп. Було ясно, що він її точно знає. Усі вони її знали. - Як це вам сьогодні так пощастило, га?

- Можу запитати у вас те саме, офіцере.

– Гадаю, ми обое витягли короткі соломинки, – засміявся він. – Веселого, так його, Різдва.

– Детектив Ріццолі вже там?

– Так, вони з Фростом відео знімають. – Коп указав на подібний до коробки будинок, запханий у ряд підтоптаних старіших будівель, у якому горіли всі вогні. – Вони, певно, вже на вас чекають.

Морину увагу привернув різкий звук: когось жорстоко нудило. Вона побачила білявку, яка, зігнувшись навпіл, притримувала довге пальто, щоб не замастити поділ, і блювала в кучугуру.

Патрульний пирхнув. Пробуркотів до Мори:

– Оце нівроку детектив відділу вбивств з неї буде. Приходить, така, наче зі знімального майданчика «Кегні та Лейсі»[3 – «Кегні та Лейсі» (1981–1988) – американський телесеріал про двох жінок-детективів.]. Командує тут. Авжеж, міцний горішок. А тоді заходить до будинку, один погляд, і вже блює в сніг.

Він зареготав.

– Я її раніше не бачила. Вона з відділу розслідування вбивств?

– Чув, саме перевелася з відділу боротьби з наркотиками й проституцією. Це комісару прийшла в голову блискуча ідея залучити до відділу побільше жінок. – Патрульний похитав головою. – Вона надовго не затримається, от згадаєте мої слова.

Жінка витерла рота, зробила кілька нетвердих кроків до ганку й опустилася на сходи.

– Агов, детективе! – гукнув патрульний. – Ви б, може, відійшли з місця злочину? Якщо знову знудить, хай хоч не там, де збирають докази!

Молодший коп, який стояв неподалік, пирснув.

Білява детектив різко звелася на ноги, і яскраве мигтіння патрульних вогнів освітило мертвотно-бліде обличчя.

– Я хвилинку в машині посиджу, – пробелькотіла вона.

– Авжеж. Так і зробить, мем.

Мора дивилася, як детектив повертається до прихистку свого авто. Які жахіття в тому будинку чигають на неї саму?

– Док, – покликав її детектив Баррі Фрост. Він саме вийшов з будинку й стояв на ганку, зішулившись у своїй вітрівці. Біляве волосся було розпатлане, наче він щойно виліз із ліжка. Хоча обличчя в нього завжди було бліде, жовтуватий полиск освітлення ганку надав йому ще хворобливішого вигляду.

– Я так розумію, там усе погано, – мовила судмедекспертка.

– Не те, що хотілося б бачити на Різдво. От подумав, що варто вийти, ковтнути повітря.

Вона зупинилася біля сходів, зауважила мішанину слідів на присипаному снігом ганку.

– Сюди можна?

– Так. Це сліди поліції Бостона.

– А що з іншими слідами, доказами?

– Ми тут нічого не знайшли.

– Злочинець що, залетів у вікно?

– Здається, підмів після себе. Ще видно сліди від віника.

Мора спохмурніла.

– Уважний до деталей.

– Зачекайте, ось ще всередині побачите.

Вона піднялася сходами, вдягнула бахіли й рукавички. Зблизька Фрост мав іще гірший вигляд: обличчя було видовжене, безкровне. Та детектив набрав повітря і ввічливо запропонував:

– Можу вас провести.

– Ні, побудьте тут. Ріццолі мені все покаже.

Він кивнув, але на неї й не глянув: дивився на вулицю з відчайдушною зосередженістю людини, яка намагається втримати вечір всередині. Докторка Айлс залишила його наодинці з цією битвою й простягнула руку до дверей, готуючись до найгіршого. Ще кілька хвилин тому вона була зовсім виснажена й намагалася збадьоритися, а тепер відчувала, як напруження мов струмом пройшлося по нервах.

Вона ввійшла до будинку, затрималася на порозі. Серце калатало, хоча перед нею відкривалася цілком мирна картина. У передпокої була пошарпана дубова підлога. У відчинених дверях виднілася вітальня, обставлена дешевими меблями, що погано пасували одне до одного: продавленим диваном, кріслом-мішком, книжковою шафою, сколоченою з окремих планок та цільних блоків. Поки що тут ніщо не говорило про місце злочину. Жажіття були попереду, вона знала, що на неї чекають саме вони, бо бачила їхнє відображення в очах Баррі Фроста та на попелястому обличчі жінки-детектива.

Мора пройшла через вітальню до ідальні, де за сосновим столом стояли чотири стільці. Утім, її увагу привернули не меблі, а посуд, нібито накритий для родинної вечері. На чотирьох.

Одна з тарілок була прикрита лляною серветкою з плямами крові.

Жінка сторожко потяглася до серветки. Підняла її за краєчок і глянула на те, що лежало під нею на тарілці. Одразу ж упустила серветку й відсахнулася, хапаючи повітря.

– Бачу, ліву кисть ви знайшли, – пролунав голос.

Докторка Айлс рвучко розвернулася.

– Чорт, ви мене налякали.

– Хочете справді злякатися? – спитала детектив Джейн Ріццолі. – Ідіть за мною.

Вона розвернулася й повела Мору далі коридором. Як і Фрост, Джейн, здавалося, теж щойно встала з ліжка. Брюки були зім'яті, темне жорстке волосся сплутане. На відміну від напарника, вона крокувала безстрашно, бахіли шурхотіли по підлозі. З усіх детективів, які регулярно з'являлися в залі для розтинів, саме Джейн найчастіше підходила до самого столу, схилялася над ним, щоб краще роздивитися, тож і зараз не вагалася, йдучи вперед. Це Мора відставала, раз по раз зиркаючи на краплі крові на підлозі.

– Тримайтеся цього боку, – звеліла Джейн. – Маємо тут нечіткі відбитки в обох напрямках. Якесь спортивне взуття. Усе вже підсохло, але не хочу, щоб ви щось розмазали.

– Хто повідомив про вбивство?

– То був дзвінок на 911. Одразу після опівночі.

– Звідки?

– З цього будинку.

Мора спохмурніла.

– Жертва? Вона кликала на допомогу?

– Голосу чути не було. Хтось набрав номер екстреної служби й залишив слухавку знятою. Перший патруль приїхав за десять хвилин після дзвінка. Патрульний побачив, що двері незамкнені, увійшов до спальні й мало не здурів. – Джейн зупинилася перед дверима й зиркнула на судмедекспертку через плече. З пересторогою. – Ось тут стає лячно.

Наче відрубаної руки було мало.

Джейн відійшла, дала Морі зазирнути до спальні. Жертви видно не було, лише кров. У середньому людське тіло містить близько п'яти літрів крові. Така ж кількість червоної фарби може заляпати всі поверхні в невеличкій кімнаті. Перед її ошелешеними очима постали саме такі екстравагантні плями, схожі на яскравий серпантин, сміливо розвішаний на білих стінах, меблях та білизні.

- Артеріальна, - зауважила Ріццолі.

Докторка Айлс могла тільки мовчки кивнути, простежуючи поглядом за арками потоків, читаючи моторошну історію, написану червоним на цих стінах. Коли вона вчилася на четвертому курсі й проходила практику в приймальному відділенні, якось бачила, як жертва вогнепального поранення стікала кров'ю на столі. Тиск у пацієнта падав, тож хірург-резидент з відчаєм вдався до термінової лапаротомії, сподіваючись узяти під контроль внутрішню кровотечу. Він розрізав живіт і вивільнив фонтан артеріальної крові з розірваної аорти, який zalив обличчя й халати лікарів. У ті останні божевільні секунди, поки вони працювали відсмоктувачами й пхали до рани стерильні серветки, Мора не могла відвести очей від крові, її діамантового сяйва, м'ясного запаху. Вона опустила руку у відкритий живіт, за ретрактором, і тепло, що негайно просочило рукав її халата, здавалося втішним, мов тепла ванна. Того дня в операційній Мора побачила, який бентежний потік може створити навіть слабкий артеріальний тиск.

І тепер саме кров на стінах цієї спальні привернула її увагу, розкриваючи історію останніх секунд життя жертви. Коли було зроблено перший розріз, серце її ще билось, ще створювало кров'яний тиск: перша автоматна черга крові лишила високий арковий слід над ліжком. Кілька сильних ударів, і арка почала слабшати. Тіло намагалося компенсувати падіння тиску, звужуючи артерії, прискорюючи пульс. Та з кожним ударом серця воно порожніло, прискорюючи власну загибель. Коли тиск нарешті зовсім упав і серце зупинилося, фонтана крові більше не було, лише слабка цівка, останні краплі. Саме такий запис смерті Мора побачила на стінах і ліжку.

Тоді її погляд зупинився на тому, що вона майже пропустила за цими потоками. На тому, від чого за спиною аж сипнуло холодом. На стіні кров'ю було намальовано три перевернуті хрести. А під ними – загадкові символи:

- Що це означає? - тихо запитала Мора.

- Не маємо уявлення. Намагаємося зрозуміти.

Мора не могла відвести очей від напису. Вона зглитнула.

- З чим ми в біса маємо справу?

- Зачекайте, ви ще не все бачили. - Джейн обійшла ліжко й показала на підлогу з іншого боку. - Жертва тут. Принаймні більша її частина.

Тільки по той бік ліжка Мора побачила жінку, яка лежала на спині, оголена. Знекровлення надало шкірі алебастрового відтінку, і докторка Айлс раптом пригадала Британський музей, де виставлялися десятки уламків римських скульптур. Плин століть розтріскав мармур, відбив голови, відламав руки,

лишаючи самі анонімні тулуби. Ось що вона побачила, дивлячись на тіло. Розбиту Венеру. Без голови.

- Здається, він убив її там, на ліжку, - сказала Джейн. - Це пояснює бризки на цій конкретній стіні та кров на матраці. Далі перетягнув її на підлогу, може, потребував твердої поверхні, щоб закінчити.

Джейн набрала повітря й відвернулася, наче раптом дійшла до межі й більше не могла дивитися на тіло.

- Ви сказали, що перший патруль приїхав за десять хвилин після дзвінка на 911, - уточнила Мора.

- Саме так.

- Те, що тут відбулося, - ампутації, відрізання голови - потребувало більше за десять хвилин.

- Ми це розуміємо. Навряд чи телефонувала жертва.

Рипнула під кроками підлога, обидві жінки озирнулися й побачили у дверях Баррі Фроста, який зовсім не хотів заходити.

- Приїхали криміналісти, - повідомив він.

- Нехай заходять. - Джейн трохи помовчала. - Вигляд у тебе не дуже.

- Гадаю, я ще молодець. Зважаючи на все.

- Як там Кассовіц? Вже поблювала? Нам тут не завадить допомога.

Фрост похитав головою.

- Досі в машині сидить. Не думаю, що її шлунок до цього готовий. Піду по криміналістів.

- Заради Бога, скажи їй, хай яйця відростить! - гукнула Ріццолі навздогін, коли він вийшов. - Ненавиджу, коли жінки мене підставляють. Псують репутацію нам усім.

Докторка Айлс знову подивилася на тіло на підлозі.

- Ви знайшли...

- Решту? - закінчила за неї Джейн. - Так. Ліву кисть ви бачили. Права рука лежить у ванні. А тепер, гадаю, час показати вам кухню.

- Що там?

- Нові несподіванки.

Джейн рушила через кімнату до коридору.

Мора розвернулася до неї й краєм ока побачила себе в дзеркалі спальні. Відображення дивилося на неї втомленими очима, чорне волосся злиплося від розталого снігу. Але не власне обличчя змусило її заціпеніти.

– Джейн, – прошепотіла вона. – Погляньте сюди.

– Куди?

– У дзеркало. Ті символи. – Мора розвернулася й вдивилась у символи на стіні. – Бачите? Це дзеркальне зображення! Це не символи, а літери, які треба читати в дзеркалі.

Джейн подивилася на стіну, тоді на дзеркало.

– То це слово?

– Так. Тут написано *Pessavi*.

Детектив похитала головою.

– Навіть так це мені нічого не каже.

– Це латина, Джейн.

– І як перекладається?

– На мені гріх.

На мить жінки витріщились одна на одну. Тоді Джейн раптом реготнула:

– Оце так неймовірна заява. Думаєте, молитви до Діви Марії вистачить, щоб стерти цей конкретний гріх?

– Можливо, слово стосується не вбивці. Можливо, йдеться про жертву. – Вона подивилася на Джейн. – На мені гріх.

– Покарання, – припустила Ріццолі. – Помста.

– Це ймовірний мотив. Вона чимось розлютила вбивцю. Згрішила проти нього. Це – його розплата.

Джейн глибоко вдихнула.

– Ходімо до кухні.

Вона повела Мору коридором. Біля дверей зупинилась і глянула на неї, залякку на порозі й надто ошелешену побаченим, щоб вимовити хоча б слово.

На вкритій кахлями підлозі було намальоване велике коло, нібито червоною крейдою. По колу на певній відстані розпливлися п'ять калюж чорного воску, який розтав і вже застигнув. «Свічки», – подумала Мора. У центрі кола лежала відрізнана жіноча голова – так, щоб очі дивилися просто на них.

Коло. П'ять чорних свічок. Це ритуальне приношення.

– І тепер я мушу їхати додому, до своєї донечки, – промовила Джейн. – Зранку ми всядемося навколо ялинки, розгортатимемо подарунки й прикидатимемося, що у світі панує мир. Але я думатиму про... цю штуку... яка витріщається на мене зараз. Веселого, бляха, Різдва.

Докторка Айлс зглитнула.

– Відомо, хто вона?

– Ну, я не тягнула сюди друзів та сусідів для точного впізнання. Гей, ви знаєте цю голову на підлозі кухні? Але, судячи з фото на водійському посвідченні, можна сказати, що це Лорі-Енн Такер. Двадцять вісім років. Каштанове волосся, карі очі. – Детектив різко засміялася. – Складіть докупи всі частини тіла, десь це й отримаєте.

– Що ми про неї знаємо?

– У сумочці знайшли корінець від чека. Вона працює в Музеї природничих наук. Ким саме – поки не знаємо, але якщо судити з будинку та меблів... – Джейн зиркнула на ідальню. – Заробляє вона небагато.

Почулися голоси та кроки, до будинку ввійшли криміналісти. Джейн негайно випросталася, щоб зустріти їх із подобою звичної для неї самовпевненості. Усім відома незламна детектив Ріццолі.

– Привіт, народе, – сказала вона, коли до кухні обережно ступили Фрост та двоє криміналістів. – У нас тут весело.

– Господи Ісусе, – пробелькотів один з криміналістів. – А де решта жертви?

– У кількох кімнатах. Гадаю, вам краще почати з...

Вона замовкла, різко напружилася.

Дзвонив телефон на кухонному столі.

Фрост стояв найближче.

– Що скажеш? – запитав він, дивлячись на Ріццолі.

– Відповідай.

Її напарник боязко взяв слухавку затягнутою в рукавичку рукою.

– Алло? Алло? – І знову поклав. – Дали відбій.

– Як визначився номер?

Фрост натиснув кнопку історії дзвінків.

– Бостонський.

Джейн узяла свій мобільний, подивилася на дисплей.

– Я спробую перетелефонувати, – сказала вона, набираючи номер. Послухала сигнали. – Не відповідає.

– Я перевірю, чи з нього телефонували сюди раніше, – сказав Фрост. Проглянув історію, кожен вхідний та вихідний дзвінок. – Так, ось дзвінок на 911. Десять хвилин на першу.

– Наш убивця проголосив про завершення роботи.

– Є ще дзвінок, перед цим. Кембриджський номер. – Він підвів очі. – П'ять хвилин на першу.

– То наш убивця телефонував звідси двічі?

– Якщо це був убивця.

Джейн пильно подивилася на телефон.

– Нумо, поміркуємо. Він стоїть тут, у кухні. Щойно вбив її й розчленував. Відрубав кисть, руку. Виклав голову тут, на підлозі. Для чого комусь телефонувати? Він хоче похвалитися? І кому тоді зателефонує?

– То перевірте, – запропонувала Мора.

Джейн знову взяла свій мобільний, цього разу набрала номер у Кембриджі.

– Дзвонить. Гаразд, це автовідповідач... – Вона замовкла й раптом різко глянула на докторку Айлс. – Ви не повірите, чий це номер.

– Чий?

Вона дала відбій і знову набрала номер. Передала телефон Морі.

Судмедекспертка почула чотири сигнали. Тоді ввімкнувся запис на автовідповідачі. Голос одразу ж здався бентежно знайомим.

«Ви зателефонували до докторки Джойс П. О'Доннел. Я хочу вас вислухати, тож залиште повідомлення, будь ласка, і я вам перетелефоную».

Мора натиснула кнопку й так само ошелешено подивилася на Джейн.

– Для чого вбивці телефонувати Джойс О'Доннел?

– Жартуєте? – перепитав Фрост. – Це її номер?

– А хто це? – запитав один із криміналістів.

Ріццолі глянула на нього.

– Джойс О'Доннел – упириця, – мовила вона.

Це було не те місце, де Джейн воліла б опинитися різдвяного ранку.

Вони з Фростом сиділи в її «субару», припаркованому на Браттл-стріт, і дивилися на велику білу резиденцію в колоніальному стилі. Коли Джейн була тут востаннє, стояло літо й садок перед будинком був бездоганно доглянутий. Дивлячись на нього тепер, у зовсім інший сезон, вона знову була вражена тим, з яким смаком підібрані деталі, від сизого оздоблення до красивого різдвяного вінка на дверях. Ковані ворота були прикрашені сосновими гілками з червоною стрічкою, а у вікно першого поверху було видно ялинку з мерехтливими прикрасами. Дивно. Навіть упирі святкують Різдво.

– Якщо ти не хочеш, – сказав Фрост, – з нею можу поговорити я.

– Думаєш, я не впораюся?

– Думаю, тобі буде важко.

– Важко буде не вчепитись їй у горлянку.

– Бачиш? Я саме про це. Твоє ставлення до цієї жінки тільки заважатиме. Ти вже мала з нею справу, і це на все впливає. Ти не можеш зберігати нейтралітет.

– Ніхто не зміг би, знаючи, хто вона така й чим займається.

– Ріццолі, вона робить те, за що їй платять.

– Шльондри теж так роблять.

«Тільки от шльондри нікого не кривдять», – подумала Джейн, дивлячись на будинок Джойс О'Доннел. Будинок, за який було заплачено кров'ю жертв убивств. Шльондри не входять до зали суду, пританцьовуючи, у стильному костюмі від «Сент-Джон» і не дають свідчень на користь м'ясників.

– Я просто кажу – намагайся зберігати спокій, гаразд? – сказав Фрост. – Ми не мусимо її любити. Але не можемо собі дозволити її бісити.

– Думаєш, я збираюся?

– А ти глянь на себе. Уже випустила пазурі.

– Це суто самооборона. – Джейн штовхнула дверцята машини. – Бо я знаю, що це стерво спробує встромити в мене свої.

Вона вийшла з автомобіля, вгрузла в сніг до литок, але майже не відчула, як крізь шкарпетки просочується холод: найгіршим було не фізичне тремтіння. Детектив зосередилася на будинку, на майбутній зустрічі з жінкою, яка надто добре знала її потайні страхи. І знала, як ці страхи використати.

Фрост розчехнув ворота, і вони пішли розчищеною стежкою до будинку. Кам'яні плити вкрила крига, і Джейн так зосереджено намагалася не послизнутися, що, поки дійшла до сходів, уже почувалася невпевненою й вибитою з рівноваги. Не найкращі відчуття для зустрічі з Джойс О'Доннел. Не допомогло їй те, що, коли двері відчинилися, за ними стояла звично елегантна господиня: біляве волосся укладене в гладенький боб, рожева сорочка на гудзиках і слакси кольору хакі ідеально пасують до спортивної фігури. Джейн у поношеному чорному брючному костюмі, з мокрими від снігу відворотами штанів почувалася прохачкою біля дверей маєтку. «Саме цього вона від мене й хоче».

О'Доннел холодно кивнула.

– Детективи.

Господиня не відійшла від дверей одразу – пауза, що мала на меті продемонструвати: тут, на її території, головує вона.

– Можна увійти? – нарешті запитала Джейн. Знала, що їх, звісно ж, пропустять. Гра вже почалася.

О'Доннел махнула рукою, запрошуючи їх у дім.

– Не так я хотіла б провести Різдво, – сказала вона.

– Я – так само, – відбила удар Ріццолі. – І впевнена, що жертва теж такого не хотіла.

– Як я вже казала, усі записи стерто, – мовила О'Доннел, ведучи їх до вітальні. – Можете послухати, але чути там немає чого.

Мало що змінилося, відколи Джейн була в цьому домі востаннє. Вона побачила ті ж абстрактні картини на стінах, ті ж східні килими насичених відтінків. Новою була лише різдвяна ялинка. У дитинстві Джейн їх прикрашали безсистемно, гілки були обтяжені різноманітними прикрасами, не всі з яких доживали до кінця Різдва в домі Ріццолі. І дощик – дуже багато дощику. Джейн називала такі ялинки лас-вегасівськими.

А на цій не було жодної нитки дощику. Жодного Лас-Вегаса в цьому домі. Натомість ялинка була прикрашена кришталевими призмами та срібними сльозинками, що відбивали зимове світло на стіни танцівними цятками. «Навіть її бісова ялинка змушує мене почуватися неадекватною».

О'Доннел підійшла до автовідповідача.

– Ось усе, що наразі є, – мовила вона й натиснула кнопку.

Цифровий голос виголосив:

– Нових повідомлень немає.

Жінка глянула на детективів.

- Боюся, запис, про який ви питали, зник. Повернувшись додому, я прослухала і стерла всі повідомлення. Коли дісталася до вашого, у якому ви просили цього не робити, було запізно.

- Скільки всього було повідомлень? - запитала Джейн.

- Чотири. Ваше - останнє.

- Дзвінок, який нас цікавить, мав надійти близько десяти хвилин на першу.

- Так, і номер зберігся в електронному журналі.

О'Доннел натиснула кнопку, перемотала до потрібного дзвінка.

- Але хай хто телефонував, він нічого не сказав. - Вона подивилася на Джейн. - Повідомлення як такого не було.

- Що ви чули?

- Я вже казала. Нічого.

- Сторонні звуки? Телевізор, дорожній гамір?

- Навіть без важкого дихання обійшлося. Кілька секунд тиші, а тоді відбій. Саме тому я одразу ж його стерла. Не було чого слухати.

- Номер вам знайомий? - запитав Фрост.

- А мав би бути?

- Ми питаємо, щоб знати, - сказала Джейн з помітною жовчю в голосі.

Їхні з О'Доннел погляди зустрілися, і в цих очах Ріццолі побачила спалах презирства. «Я навіть уваги їй не варта».

- Ні, цей номер мені незнайомий, - відповіла та.

- Ім'я Лорі-Енн Такер вам щось каже?

- Ні. А хто це?

- Уночі їй вбили у власному домі. Дзвінок надійшов з її телефону.

О'Доннел помовчала й розважливо промовила:

- Це могла бути помилка.

- Навряд чи, докторко О'Доннел. Гадаю, дзвінок справді було адресовано вам.

- Для чого телефонувати мені й мовчати? Найімовірніше, вона почула повідомлення на автовідповідачі, зрозуміла, що помилилася, й повісила слухавку.

- Не думаю, що вам телефонувала жертва.

О'Доннел знову помовчала, цього разу довше.

- Розумію, - мовила вона.

Пройшла до крісла, сіла, але не тому, що не могла встояти на ногах. Вона мала цілком безтурботний вигляд: імператриця на прийомі.

- Ви вважаєте, що мені телефонував убивця.

- Здається, така ймовірність вас зовсім не бентежить.

- Я надто мало знаю, щоб бути збентеженою. Взагалі нічого не знаю про цю справу. То, може, розповісте мені?

Вона махнула рукою на диван, запрошуючи відвідувачів присісти. То був перший натяк на гостинність з її боку.

«Бо ж тепер ми маємо дещо цікаве, - подумала Джейн. - На неї повіяло кров'ю. Саме її прагне ця жінка».

Диван був білосніжний, і Фрост не одразу сів, наче боявся замастити оббивку. Та Джейн навіть не глянула, всілась у мокрих від снігу штанах і зосередилася на О'Доннел.

- Жертвою стала жінка двадцяти восьми років, - сказала вона. - Її вбили сьогодні вночі, близько опівночі.

- Підозрювані?

- Нікого не заарештовували.

- То ви не знаєте, хто вбивця.

- Я кажу, що ми нікого не заарештовували. Наразі йдемо за зачіпками.

- І я - одна з них.

- Хтось телефонував вам із дому жертви. Це цілком міг бути злочинець.

- І для чого йому, якщо припустити, що це «він», говорити зі мною?

Ріццолі подалася вперед.

- Ми обидві знаємо для чого, докторко. Бо ви цим заробляєте. Певно, маєте непоганий фан-клуб з убивць, які вважають себе вашими друзями. Знаєте, ви ж знаменитість поміж душогубців. Пані мозкоправ, яка спілкується з потворами.

- Я намагаюсь їх зрозуміти, от і все. Вивчаю їх.

- Ви їх захищаєте.

- Я нейропсихіатр. Значно краще кваліфікована давати свідчення в суді, ніж більшість свідків-експертів. Не кожному вбивці місце за ґратами. Серед них є дуже скривджені люди.

- Так, вашу теорію я знаю. Дайте хлопчині по голові, поспуйте лобові частки мозку, і він не нестиме жодної відповідальності за те, що скоїть після цього. Може вбити жінку, розрубати її на частини, а ви однаково захищатимете його в суді.

- То ось що сталося з жертвою? - Обличчя О'Доннел стало неприємно бадьорим, очі хижо загорілися. - Її розчленували?

- А чого ви питаєте?

- Просто хотіла б знати.

- Професійна допитливість?

О'Доннел відкинулася на спинку крісла.

- Детективе Ріццолі, я опитала чимало вбивць. З роками склала повну статистику мотивів, методів, схем. Тому - так, це професійна допитливість.

Вона помовчала й додала:

- Розчленування трапляється не так уже й рідко. Особливо коли це допомагає позбутися жертви.

- Цього разу все було не так.

- Ви точно знаєте?

- Це очевидно.

- То він виставив напоказ частини тіла? Зробив постановку?

- А що? Маєте хворих на голову дружків, які таке люблять? Не хочете поділитись іменами? Вони ж вам пишуть, правда? Ваше ім'я відоме - докторка, яка любить подробиці.

- Якщо й пишуть, то зазвичай анонімно. Імен своїх не називають.

- Але листи ви отримуєте, - зауважив Фрост.

- Люди зі мною зв'язуються.

- Убивці.

- Або вигадники. Неможливо визначити, правду вони говорять чи ні.

- Гадаєте, деякі з них просто діляться фантазіями?

- І напевно ніколи їх не втілюватимуть. Вони просто потребують вираження своїх неприйнятних бажань. Усі ми маємо такі. Навіть найлагідніший чоловік

часом мріє про те, що волів би робити з жінками, про збочені речі, якими ніколи не наважиться поділитися. Б'юся об заклад, детективе Фросте, навіть ви плекаєте кілька неналежних фантазій.

Вона не зводила з нього очей: цей погляд мав змусити його почуватися незатишно. Фрост, до його честі, навіть не зашарівся.

– Хтось писав вам про фантазії, пов'язані з розчленуванням? – запитав він.

– Останнім часом – ні.

– Але писали ж?

– Як я вже казала, розчленування – не така вже рідкість.

– У фантазіях чи в реальності?

– І так, і так.

Втрутилася Джейн:

– Хто писав вам про свої фантазії, докторко О'Доннел?

Жінка спокійно зустріла її погляд.

– Листування конфіденційне. Саме тому вони знають, що можуть поділитися зі мною таємницями, розповісти про свої жадання й фантазії.

– Ці люди вам телефонують?

– Нечасто.

– І ви з ними розмовляєте?

– Я їх не уникаю.

– У вас є список цих людей?

– Не те щоб список. Навіть не пам'ятаю, коли це було востаннє.

– Це було сьогодні вночі.

– Ну, мене не було вдома, щоб відповісти.

– О другій ночі вас теж не було вдома, – зазначив Фрост. – Ми телефонували, спрацював автовідповідач.

– Де ви були вночі? – спитала Джейн.

О'Доннел знизала плечима:

– Не вдома.

– О другій ночі на Святвечір?

- Я була з друзями.
- О котрій ви повернулися?
- Десь о пів на третю.
- Це, певно, дуже хороші друзі. Не хочете поділитись їхніми іменами?
- Не хочу.
- Чому?
- Чому я не хочу порушення свого права на приватність? Я справді мушу відповідати на це запитання?
- Ми розслідуємо вбивство. Цієї ночі було жорстоко вбито жінку. Місце злочину було чи не найбрутальнішим з тих, які я взагалі бачила.
- І ви хочете знати мое алібі.
- Просто цікаво, чому ви не хочете розповісти.
- То мене підозрюють? Чи ви лишень прагнете показати мені, хто тут головна?
- Ви не підозрювана. Наразі.
- Тоді я не зобов'язана взагалі з вами говорити. - Господиня різко підвелася й рушила до дверей. - Я вас проведу.

Фрост теж почав підводитися, тоді побачив, що напарниця сидить нерухомо, і знову опустився на диван.

Джейн сказала:

- Якби вам було не начхати на жертву, якби ви тільки бачили, що він зробив з Лорі-Енн Такер...

О'Доннел розвернулася до неї.

- То, може, ви мені розповісте? Що саме з нею зробили?
- Хочете подробиць, чи не так?
- Це галузь моїх досліджень. Я мушу знати подробиці. - Вона підійшла до Джейн. - Це допомагає мені зрозуміти.

«Або ж просто тебе заводить. Тому ти раптом стала така зацікавлена. Навіть нетерпляча».

- Ви сказали, що її розчленували, - мовила О'Доннел. - Голову було відрубано?

- Ріццолі, - застережливо озвався Фрост.

Але Джейн не мала нічого говорити: О'Доннел уже дійшла власних висновків.

- Голова - дуже потужний символ. Такий особистісний. Індивідуальний. - Вона підійшла ближче, граційна, мов хижачка. - Він забрав її з собою, як трофей? На згадку про вбивство?

- Скажіть, де ви були сьогодні вночі.

- Або ж залишив на місці злочину? Там, де вона спричинила б максимальний шок? Де її неможливо було б пропустити? Може, на кухонному столі? Чи на видноті на підлозі?

- З ким ви були?

- Виставити напоказ голову, обличчя - це потужне повідомлення. Це для вбивці спосіб сказати вам, що він повністю контролює ситуацію. Він показує вам вашу безпорадність, детективе. І власну силу.

- З ким ви були?

Щойно ці слова злетіли з вуст Джейн, вона збагнула, що припустилася помилки. Вона дозволила О'Доннел підганяти і втратила самовладання. Яскрава ознака слабкості.

- Мої друзі - це особисте, - відповіла О'Доннел і з легкою усмішкою додала: - Окрім одного, про якого вам і без того відомо. Маю на увазі нашого спільного знайомця. Знаєте, він постійно про вас питає. Постійно хоче знати, як у вас справи.

Вона не повинна була називати імені. Обидві знали, що йдеться про Воррена Гойта.

«Не реагуй, - думала Джейн. - Не показуй, як глибоко вона занурила пазурі». Та вона відчувала, як заціпеніло її лице, і завважила стривожений погляд Фроста. Шрами, залишені Гойтом на її долонях, були найпомітнішими ранами, однак існували й значно глибші. Навіть тепер, більш ніж два роки по тому, вона здригалася, чуючи його ім'я.

- Він ваш шанувальник, детективе, - вела далі О'Доннел. - Через вас він більше ніколи не зможе ходити, та Воррен не плекає образ.

- Мені начхати, що він думає.

- Я минулого тижня їздила до нього. Він показав мені колекцію газетних вирізок - «досье Джейні», як він це називає. Коли влітку ви втрапили в ту облогу лікарні, він цілу ніч не вимикав телевізор. Бачив кожну секунду репортажу. - О'Доннел помовчала. - Розповів мені, що у вас народилася донечка.

Джейн заклала. «Не дозволяй так із собою поводитися. Не дозволяй їй устромити пазурі ще глибше».

- Здається, вашу дочку звати Реджина, чи не так?

Ріццолі підвелася, і хоча вона була нижчою за О'Доннел, щось у її очах змусило другу жінку відсахнутися.

- Ми вам ще зателефонуємо, - кинула Джейн.

- Телефонуйте скільки завгодно, - відповіла докторка. - Мені немає чого вам сказати.

* * *

- Вона бреше, - промовила Джейн.

Детектив різко смикнула дверцята автомобіля й сіла за кермо. Втупилась у сцену, що наче з різдвяної листівки зійшла: на бурульках сяє сонце, вкриті сніговими візерунками будинки прикрашені гарними вінками й гостролистом. І ніяких тобі крикливих Санта-Клаусів з оленями чи екстравагантних інсталяцій на дахах, як у Ревере, де вона виросла. Ріццолі подумала про будинок Джонні Сільви через дорогу від дому її батьків та черги витрішколюбів, які завжди завертали на їхню вулицю, подивитися на світлове шоу, яке Сільви щогрудня влаштовували у своєму дворі. Там був Санта, і трое волхвів, і ясла з Марією та Ісусом, і стільки тварин, що Ноїв ковчег затонув би. І все освітлено, як на ярмарку. Електрики, яку Сільви спалювали на це кожного Різдва, вистачило б на якусь дрібну африканську країну.

Але тут, на Браттл-стріт, не було таких яскравих видовищ, сама стримана елегантність. Тут не було жодного Джонні Сільви. Втім, краще вже мати за сусіда йолопа Джонні, ніж жінку з цього будинку.

- Вона знає про справу більше, ніж нам говорить.

- Як ти дійшла цього висновку? - запитав Фрост.

- Це інстинкт.

- Я думав, ти в інстинкти не віриш. Завжди ж так кажеш. Що це лишень здогадки.

- Але я знаю цю жінку. Знаю, що її цікавить. - Джейн подивилася на напарника, чие обличчя в слабкому зимовому світлі здавалося ще блідішим, ніж зазвичай. - Вона вночі отримала більше, ніж просто дзвінок від убивці.

- Ти вгадуєш.

- Чому вона стерла повідомлення?

- А чому б ні? Якщо там нічого не було?

- Це вона так каже.

- От же ж. Вона тебе дістала, - похитав головою Фрост. - Я так і знав.

- І близько не підійшла.

- Невже? Коли заговорила про Реджину, тобі не вибило запобіжники? Вона мозкоправ, знає, як тобою маніпулювати. Тобі взагалі не варто мати з нею справу.

- А кому? Тобі? Тій розмазні Кассовіц?

- Комуś, хто не мав з нею справ. Комуś, кого вона не зачепить.

Він допитливо подивився на Джейн, так, що їй захотілося відвернутися. Вони вже два роки були напарниками, і хоча не надто близько дружили, між ними було порозуміння, яке нечасто трапляється між друзями чи навіть коханцями, бо вони бачили ті самі жажіття, вели ті самі битви. Фрост краще за всіх, навіть за її чоловіка Гебріела, знав, що поєднувало їх із Джойс О'Доннел.

Та з убивцею, відомим як Хірург.

- Вона досі тебе лякає, так? - тихо запитав він.

- Вона мене просто бісить.

- Бо знає, від чого тобі страшно. І ніколи не припиняє нагадувати про нього, згадувати його ім'я.

- Наче я хоч трошечки боюся типа, який навіть пальцями ніг поворухнути неспроможний? Який і посягти не може, поки медсестра йому трубку в прутня не запхає? О так, Воррен Гойт мене дуже лякає.

- Тобі досі сняться кошмари?

Це запитання заскочило Джейн. Збрехати вона не могла, напарник помітив би, тому промовчала взагалі, дивлячись перед собою, на ідеальну вулицю з ідеальними будинками.

- Мені б снилися, якби таке сталося зі мною, - сказав Фрост.

«Але ж не сталося, - подумала Ріццолі. - Це я відчувала Гойтове лезо на горлі, це я ношу шрами від його скальпеля. Це про мене він досі думає, досі фантазує». Хоча він більше ніколи не зможе скривдити її, від самого знання про те, що вона досі об'єкт його бажань, у неї виступали сироти.

- Чому ми про нього говоримо? - спитала вона. - Йдеться про О'Доннел.

- Цих двох не розділиш.

- Це ж не я постійно його згадую. То повернімося до справи, гаразд? Джойс П. О'Доннел та чому вбивця вирішив їй зателефонувати.

- Ми не можемо бути певні, що їй телефонував саме злочинець.

- Поговорити з О'Доннел - ось чудовий секс по телефону в уяві кожного збоченця. Вони розповідають їй свої найпаскудніші фантазії, вона їх ковтає

й просить добавки, тим часом роблячи нотатки. Ось для чого він їй телефонував. Хотів похвалитися своїм досягненням. Хотів, щоб його послушали. Докторка Вбивство – очевидний кандидат для такого».

Вона розлючено повернула ключа в замок й завела двигун. З вентилятора подуло холодом.

– Він для цього їй телефонував. Похвалитися. Скупнутися в її увазі.

– Для чого їй про це брехати?

– А чому б не сказати нам, де вона була вночі? Виникають запитання щодо того, з ким вона була. Чи цей дзвінок не був запрошенням.

Фрост насупився.

– Ти маєш на увазі те, що я думаю?

– Незадовго до опівночі наш убивця шинкує Лорі-Енн Такер. Тоді телефонує О'Доннел. Вона стверджує, що її не було вдома, що дзвінок пішов на автовідповідач. А що, як вона була вдома? Що, як вони таки поговорили?

– Ми телефонували їй о другій. Вона не відповіла.

– Бо вдома її більше не було. Вона сказала, що була з друзями... – Ріццолі подивилася на напарника. – Що, як то був один друг? Один новісінький дружбан.

– Та ну. Ти справді думаєш, що вона захищала б цього вбивцю?

– Як на мене, вона на все спроможна. – Джейн відпустила гальмо й від'їхала від узбіччя. – На все.

5

– Не годиться так проводити Різдво, – сказала Анджела Ріццолі, зиркаючи на дочку з-за кухонної плити.

На конфорках побулькували, клацаючи кришками, чотири каструлі, пара пасмами звивалася навколо вологого від поту волосся Анджели. Вона підняла кришку з каструлі й висипала в окріп миску домашніх ньоків. Їхнє булькання вішувало неминуче наближення обіду. Джейн глянула на безкінечні тарелі частування. Найгіршим страхом Анджели Ріццолі було те, що хтось колись вийде з її дому голодним.

Сьогодні цього не мало статися.

На столі ароматно пахнула орегано та часником запечена бараняча нога, поруч на пательні сичала картопля, здобрена розмарином. Джейн побачила чіабату та салат із томатів і моцарели. Самотнім внеском Джейн та Гебріела

до цього бенкету став салат із зелених бобів. З-під кришок на плиті доносилися інші аромати, в окропі крутилися й булькали ніжні ньокі.

– Чим тобі допомогти, мамо? – запитала Джейн.

– Нічим. Ти ж із роботи, то посидь.

– Хочеш, я натру сир?

– Ні-ні, ти, певно, втомилася. Гебріел сказав, що всю ніч не спала. – Анджела швиденько помішала в каструлі дерев'яною ложкою. – Не розумію, чому ти й сьогодні мусила працювати. Це нерозумно.

– Така в мене робота.

– Але це ж Різдво.

– Скажи це поганцям.

Джейн дістала з шухляди тертку й почала натирати шмат пармезану. На цій кухні неможливо було сидіти спокійно.

– А чому Майк та Френкі не допомагають? Ти, певно, весь ранок куховарила.

– Та ти знаєш своїх братів.

– Так, – пирхнула Джейн. «На жаль».

У вітальні, як завжди, горлав з телевізора футбол. Крики чоловіків доєднувалися до ревіння стадіону – всі віншували якогось типа з пружним задком та м'ячем зі свинячої шкіри.

Анджела швиденько оглянула бобовий салат.

– О, на вигляд непогано! Чим заправляла?

– Не знаю, це Гебріел готував.

– Тобі так пощастило, Джейні. Твій чоловік уміє готувати.

– Пару днів помуч татка голодом, і він теж навчиться.

– Не навчиться. Так і змарніє за столом, чекаючи, поки обід сам до кімнати запливе.

Анджела зняла каструлю з плити й перевернула над друшляком, висипаючи готові ньокі. Коли пара розсіялася, Джейн побачила її мокре обличчя, обрамлене пасмами волосся. Надворі вітер пронизував крижані вулиці, а тут, на материній кухні, від спеки горіли обличчя й вікна вкривала пара.

– А ось і матуся, – сказав Гебріел, заходячи до кухні з Реджиною на руках. – Дивіться, хто вже прокинувся.

– Щось вона недовго поспала, – зауважила Джейн.

- Це під футбол? - Гебріел засміявся. - Наша дочка точно вболіває за «Патріотів». Чула б ти, як вона завивала, коли «Дельфіни» їм забили.

- Дай їй мені.

Джейн розкрила обійми й притиснула непосидючу Реджину до грудей. «Моїй дитині лише чотири місяці, - подумала, - а вона вже намагається від мене втекти». Розлючена маленька Реджина прийшла до цього світу, вимахуючи кулачками, червона від крику. «Невже тобі так не терпиться вирости? - питала себе Джейн, заколисуючи дочку. - Не хочеш трохи довше побути маленькою, дозволити тримати тебе, тішитися тобі, поки роки не вивели тебе за мій поріг?»

Малеча схопила матір за волосся й боляче смикнула. Джейн поморщилася, прибрала чіпку ручку. І раптом подумала про іншу руку, холодну, позбавлену життя. Чиясь інша дочка нині лежить у морзі, розрубана на шматки. «Ну ось, Різдво. Сьогодні мені як ніколи не варто думати про мертвих жінок». Але цілуючи шовковисте волосся Реджини, вдихаючи аромат мила й дитячого шампуню, вона не могла викинути з голови іншу кухню й те, що дивилося на неї з кахляної підлоги.

- Агов, ма, там перерва. Коли їсти будемо?

Джейн підвела очі: до кухні вкотився Френкі, старший брат. Востаннє вони бачилися рік тому, коли він прилетів додому на Різдво з Каліфорнії. Відтоді плечі в нього стали ще ширші. Здавалося, Френкі щороку збільшується, руки були вже такі м'язисті, що висіли тепер не прямо, а арками, мов у горили. «Стільки годин у спортзалі, і що це йому дало? - подумала Джейн. - Став більший, але точно не розумніший». Вона кинула схвальний погляд на Гебріела, який відкорковував к'янті. Вищий і стрункіший за Френкі, він мав будову скакуна, а не ваговоза. «Якщо маєш мізки, - подумала вона, - кому потрібні м'язи монстра?»

- Обід за десять хвилин, - повідомила Анджела.

- Тобто до третьої чверті не закінчимо, - відповів Френкі.

- Може, просто вимкнете телевізор? - запропонувала Джейн. - Це ж різдвяний обід.

- Так, і якби ти вчасно з'явилася, ми поїли б раніше.

- Френкі, - обірвала його Анджела. - Твоя сестра працювала всю ніч. І бачиш - вона мені допомагає. Тож не чіпай її!

У кухні запанувала тиша: брат із сестрою обое здивовано подивилися на матір. «Невже ма хоч раз стала на мій бік?»

- Що ж. Класне Різдво, - сказав Френкі й вийшов.

Анджела переклала ньокі в глибоку миску й полила паруючим телячим соусом.

- Ніякої поваги до жіночої роботи, - пробуркотіла вона.

Джейн засміялася.

– Це ти щойно помітила?

– Наче ми на ту повагу не заслужили? – Анджела потяглася за великим ножом і атакувала пучок петрушки з дрібним кулеметним стукотом. – Це я винна. Треба було його краще виховати. Хоча насправді винен твій батько, це він приклад подає. І зовсім мене не цінє, ні в чому.

Джейн зиркнула на Гебрієла, який скористався моментом і втік із кухні.

– Ем... Мамо? Тато чимось тебе роздратував?

Анджела глянула на доньку через плече, лезо ножа зависло над порубаною зеленню.

– Ти не хочеш знати.

– Хочу.

– Джейні, я про це не говоритиму. О ні. Вважаю, що кожен батько заслуговує на повагу від своєї дитини, хай би що чинив.

– То щось він таки вчинив.

– Кажу тобі, я про це не говоритиму.

Анджела згребла петрушку, притрусила нею ньокі в мисці. Тоді потупцяла до дверей і загорлала, перекикуючи звук телевізора:

– Обід! Сідайте!

Попри наказ Анджели, Френк Ріццолі з синами ще кілька хвилин не могли відірватися від екрана. Почалося шоу в перерві, і полем закружляли довгоногі дівчата в блискітках. Трое чоловіків Ріццолі сиділи, не зводячи з них очей, тільки Гебрієл підвівся, щоб допомогти Джейн та Анджелі занести частування до ідальні. Хоча він ані слова не сказав, погляд у нього був красномовний.

«Відколи це різдвяний обід став полем бою?»

Анджела грюкнула мискою картоплі об стіл, увійшла до вітальні й схопила пульт. Одним натиском вимкнула телевізор.

Френкі застогнав:

– Ну мам, там Джессіка Сімпсон має бути за десять...

Тут він помітив, яке в матері обличчя, і негайно замовк.

Майк першим зіскочив з дивана. Без жодного слова слухняно прослизнув до ідальні. Його брат Френкі та Френк-старший пішли слідом, значно похмуріше.

Стіл був накритий неймовірно. У кришталевих підсвічниках мерехтіли свічки. Анджела розклала сині з золотом порцелянові тарілки, і лляні серветки, і нові винні келихи, недавно куплені в магазині посуду «Данск». Та коли вона сіла й оглянула цей бенкет, у погляді не було гордості, саме кисле невдоволення.

– Як чудово, місіс Ріццолі, – сказав Гебріел.

– О, дякую. Я знаю, ти можеш оцінити, скільки зусиль потребує таке частування. Бо ж сам умієш готувати.

– Ну, я стільки років жив сам, що й вибору не мав. – Він опустив руку під стіл, стиснув долоню Джейн. – Пощастило знайти дівчину, яка готує.

Треба було додати «коли руки доходять».

– Я навчила Джейні всього, що сама знаю.

– Ма, можеш передати баранину? – гукнув Френкі.

– Перепрошую?

– Баранину.

– А що сталося з «будь ласка»? Не передам, поки не почую цього слова.

Батько Джейн зітхнув.

– Та ну тебе, Енджі. Це ж Різдво. Можеш просто нагодувати хлопа?

– Я цього хлопа тридцять шість років годую. Не вмере з голоду тільки через те, що я прошу трохи чемності.

– Ем... ма? – втрутився Майк. – Чи могла б ти, ем, будь ласка, передати картоплю?

І смиренно додав ще раз:

– Будь ласка?

– Так, Майкі, – передала йому миску Анджела.

Певний час ніхто не говорив, чутно було лише, як жують щелепи й шкрябають порцеляну ножі. Джейн плянула на батька, який сидів з одного краю столу, тоді на матір з іншого. Їхні погляди не зустрічалися. Вони цілком могли б істи в різних кімнатах, така між ними була прірва. Джейн не часто розглядала батьків, але сьогодні відчула в цьому потребу, і побачене її засмутило. Коли вони встигли так постаріти? Коли в мамі з'явилися ці складки на повіках, а татове волосся так порідшало?

Коли вони зненавиділи одне одного?

– Джейні, може, розповіси, чим була така зайнята цієї ночі? – запропонував батько, дивлячись на дочку й ретельно уникаючи Анджели.

- Ем, тату, ніхто не хоче про таке слухати.

- Я хочу, - втрутився Френкі.

- Різдво ж. Думаю, що...

- То кого порішили?

Джейн глянула на старшого брата через стіл.

- Молоду жінку. Неприємне видовище.

- Я про це потеревенив би, - сказав Френкі й поклав до рота шмат рожевої баранини. Майстер-сержант Френкі кидає їй виклик.

- Тобі б не сподобалося. Мені точно не сподобалося.

- Вона хоч гарна була?

- А це тут до чого?

- Просто цікаво.

- Ідіотське запитання.

- Чому? Якщо вона гарна, це допомагає зрозуміти мотив того типа.

- Мотив для вбивства? Боже, Френкі!

- Джейн, - застеріг батько. - Припини, Різдво ж.

- Ну, Джейні має рацію, - рубонула Анджела.

Френк здивовано подивився на дружину.

- Твоя дочка богохулить за столом, а ти на мене нападаєш?

- Думаєш, тільки гарних жінок можна вбивати?

- Ма, я такого не казав, - заперечив Френкі.

- Він такого не казав, - підтримав сина батько.

- Але ж подумав. Ви обидва подумали. Тільки привабливі жінки варті уваги. Любити чи вбивати цікаво тільки тоді, як вони гарні.

- Я тебе прошу.

- Про що просиш, Френку? Ти знаєш, що це правда. Глянь на себе.

Джейн з братами, спохмурнівши, розвернулися до батька.

- Нащо на нього дивитися, ма? - спитав Майк.

- Анджело, це ж Різдво, - сказав Френк.

- Я знаю, що Різдво! - Анджела скочила на ноги й схлипнула. - Я знаю.

Вона вийшла на кухню. Джейн подивилася на батька:

- Що відбувається?

Френк знизав плечима.

- У жінок такого віку буває. Життя змінюється.

- Це не просто зміни. Піду спитаю, що з нею.

Джейн підвелася й пішла за матір'ю.

- Мамо?

Анджела наче й не почула. Стояла спиною до дверей, збиваючи вершки в мисці з неіржавної сталі. Міксер торохкотів, стіл укривали білі плями.

- Мамо, все гаразд?

- Треба зайнятися десертом. Зовсім забула збити вершки.

- Що сталося?

- Треба було все підготувати до того, як сідати. Ти ж знаєш, що твій брат Френкі стає нетерплячий, як мусить надто довго чекати наступної страви. Якщо просидить там більше ніж п'ять хвилин, то й незчуєшся, як знову телевізор увімкне. - Анджела взяла цукор, сипонула повну ложку в миску й продовжила збивати. - Ну хоч Майкі намагається бути чемним, як може. Хоч і бачить погані приклади. Хоч куди глянь - самі погані приклади.

- Слухай, я бачу, щось не так.

Анджела вимкнула міксер і, згорбившись, подивилася на вершки, збиті мало не на масло.

- Джейні, це не твій клопіт.

- Якщо він твій, то й мій теж.

Мати озирнулася на неї.

- Шлюб складніший, ніж тобі здається.

- Що вже тато накоїв?

Анджела розв'язала фартуха, кинула на стіл.

- Віднесеш пиріг замість мене? Голова болить. Піду нагору, ляжу.

- Мамо, поговори зі мною.

- Більше я нічого не скажу. Я не з тих матерів. Ніколи не змушувала дітей ставати на чийсь бік.

Анджела вийшла з кухні й потупала нагору, до спальні.

Джейн зачудовано повернулася до ідальні. Френкі був надто зайнятий розпилюванням другої порції баранини й навіть очей не підвів. Але Майк мав стривожений вигляд. «Може, Френкі й тупий як валянок, а от Майк точно зрозумів, що щось сьогодні дуже не так». Вона подивилася на батька, який вилив у свій келих мало не всю пляшку к'янті.

- Тату? Не хочеш розповісти, в чому річ?

Батько сьорбнув вина.

- Ні.

- Вона дуже засмучена.

- І це наша з нею справа, ясно?

Він підвівся, поплескав Френкі по плечі.

- Ходімо. Ще встигнемо на третю чверть.

* * *

- То було найпаскудніше наше Різдво, - сказала Джейн дорогою додому. Реджина спала у своєму автокріслі, і вперше за вечір вони з Гебріелом могли поговорити без перешкод. - Усе зазвичай не так. Тобто ми чубимось і все таке, але мама завжди все вирівнює.

Вона глянула на чоловіка, чий вираз обличчя в погано освітленій машині було важко прочитати.

- Пробач.

- За що?

- Ти не знав, що береш дружину з божевільні. Тепер, певно, питаєш себе, у що ж ти вліз.

- Так. Я сказав би, саме час дружину поміняти.

- Ну, це ж трошки спадає на думку, еге ж?

- Джейн, не верзи казна-що.

- Дідько, інколи мені самій хочеться втекти від своєї рідні.

- А от я точно не хочу втікати від тебе.

Гебріел знову зосередився на дорозі, де вітер проносив жмутки снігу перед фарами. Вони їхали мовчки. Тоді він сказав:

– Знаєш, я ніколи не чув, щоб мої батьки сварилися. Жодного разу, поки ріс.

– Вперед, добивай. Я знаю, що моя родина – купа верескунів.

– Просто ти з сім'ї, у якій озвучують свої почуття. Грюкають дверима, горланять і регочуть, мов тієни.

– О, все краще й краще.

– Хотів би я в такий рости.

– Авжеж.

Джейн засміялася.

– Мої батьки не кричали, Джейн, і не грюкали дверима. І сміялися нечасто. Ні, родина полковника Діна надто дисциплінована, щоб опуститися до такої низості, як емоції. Не пригадую, щоб він хоч раз сказав «люблю тебе» мені чи моїй матері. Я мусив учитися це говорити. І досі вчуся. – Він подивився на неї. – Це ти мене вчиш.

Вона торкнулася його ноги. Її крутий, куленепробивний чоловік. Навіть його можна чогось навчити.

– Тому ніколи за них не вибачайся, – закінчив Гебріел. – Бо вони створили тебе.

– Іноді я в цьому сумніваюся. Як гляну на Френкі, то й думаю: Господи, будь ласка, нехай виявиться, що мене підкинули їм на поріг.

Чоловік засміявся.

– Ситуація сьогодні була напружена. То в чому річ?

– Не знаю. – Джейн відкинулася на спинку сидіння. – Та рано чи пізно ми про все дізнаємося.

Джейн сунула взуті ноги в бахіли, вдягнула хірургічний халат, зав'язала за спиною. Глянувши крізь скляну перегородку в лабораторію, подумала: «Як же не хочеться туди йти». Але Фрост був уже в залі, вбраний у халат і маску, над якою було видно, як він скривився. Морин асистент Йошіма дістав з конверта рентгенівські знімки й повісив на негатоскоп. Спина докторки Айлс затуляла стіл, ховаючи те, з чим Ріццолі так не хотілося мати справу. Лише

годину тому вона сиділа за столом у себе на кухні, Реджина воркотіла в неї на колінах, а Гебріел готував сніданок. Тепер омлет перевертався в шлунку, хотілося зірвати халат і вийти звідси на чистий сніг.

Натомість вона штовхнула двері до залу для розтинів.

Судмедекспертка глянула на неї через плече, на обличчі не читалося жодного негативу з приводу процедури, що на них чекала. Просто професіоналка, така ж, як інші, готова стати до роботи. Вони обидві мали справу зі смертю, та Мора була з нею в ближчих стосунках, їй було простіше дивитися смерті в лице.

– Ми вже збиралися починати, – сказала вона.

– Затрималася на дорозі. Там нині зранку безлад.

Детектив зав'язала маску, підходячи до краю столу. Наматалася не дивитися на рештки, натомість зосередившись на негатоскопі.

Йошима клацнув вимикачем, увімкнулося світло за двома рядами знімків. Рентгени черепа. Утім, вони були не схожі на інші знімки голови, які Джейн бачила. Там, де мав би бути спинний мозок, було лише кілька хребців, а далі... нічого. Тільки зазубрена тінь м'яких тканин там, де розрізали шию. Вона уявила, як Йошима викладає голову для знімків. Цікаво, чи голова котилася, мов м'яч, поки він розташовував її на плівці й налаштовував коліматор? Джейн відвернулася.

І перевела погляд на стіл. На рештки тіла, розкладені в анатомічній послідовності. Тулуб лежав на спині, відрубані частини – приблизно там, де мали б бути. Пазл із кісток та плоті, який чекає складання. Хоча Джейн не хотілося туди дивитися, голова теж була на місці, перекотилася на ліве вухо, наче жертва дивилася вбік.

– Я маю роздивитися рану, – сказала Мора. – Допоможете, потримаєте в правильному положенні? – Пауза. – Джейн?

Ріццолі здригнулася й подивилася на судмедекспертку.

– Що?

– Йошима зніматиме, а мені треба оглянути рану зі збільшенням.

Докторка Айлс узяла череп затягнутими в рукавички руками й покрутила голову так, щоб краї рани зійшлися.

– Ось, потримайте в цьому положенні. Вдягніть рукавички й заходьте з цього боку.

Джейн зиркнула на Фроста. «Краще вже ти, ніж я», – промовляли його очі. Вона перейшла до іншого краю столу, зупинилася, з ляскотом надягнула рукавички, потяглася до черепа. Зрозуміла, що дивиться в очі жертви, рогівки яких були тьмяні, наче воскові. Півтора дня в холодильнику вистудили плоть, і, тримаючи це обличчя в долонях, Ріццолі подумала про

м'ясний прилавок у місцевому супермаркеті, з крижаними курчатами, загорнутими в пластик. «Зрештою, усі ми просто м'ясо».

Мора зігнулася над раною, вивчаючи її в лупу.

– Здається, тут єдиний удар спереду. Дуже гостре лезо. Кістка подряпана доволі глибоко, під вухами. Мінімальна схема ножа для хліба.

– Хлібні ножі не дуже гострі, – мовив Фрост звідкись іздалеку.

Джейн підвела очі й побачила, що він відійшов від столу й стояв на півдорозі до вмивальника, тримаючи руку на масці.

– Я мала на увазі не саме лезо, а структуру розрізу, – пояснила Мора. – Йдеться про надрізи, що заглиблюються в одній площині. Тут ми бачимо перший дуже глибокий розріз, що розітнув щитоподібний хрящ і дійшов аж до хребта. Тоді – швидке розчленування між другим та третім хребцями. На це обезголовлення могло піти менше хвилини.

Йошима з цифровою камерою підійшов ближче, зробив знімки рани в збільшенні. Фронтальний, бічний. Жажіття під усіма кутами.

– Добре, Джейн, – сказала докторка Айлс. – Подивимось у площині розрізу.

Вона забрала голову й перевернула її вниз маківкою.

– Потримайте, будь ласка, ось так.

Ріццолі краєм ока помітила розрубану плоть та відкриту трахею й різко відвернулася, тримаючи голову наосліп.

Мора знову піднесла до голови лупу, розглядаючи рану зблизька.

– Бачу борозни на щитоподібному хрящі. Гадаю, лезо було зазубрене. Зробіть знімки.

І знову заклацав спуск, Йошима нахилився ближче, знімаючи. «На цих світлинах будуть мої руки, – подумала Джейн. – Ця мить буде збережена в досьє. Її голова, мої руки».

– Ви сказали... ви сказали, що на стіні була артеріальна кров, – подав голос Фрост.

Судмедекспертка кивнула.

– У спальні.

– Вона була жива.

– Так.

– І це... обезголовлення зайняло кілька секунд?

- З гострим ножем та вмілими руками вбивця цілком міг упоратися за цей час. Хіба що хребет його сповільнив.

- То вона знала, так? Певно, вона це відчувала.

- Тут я дуже сумніваюся.

- Коли тобі відрізають голову, принаймні кілька секунд ти притомний. У «Шоу Арта Белла» розповідали. У нього в студії був якийсь лікар, говорили про гільйотину. Про те, що, коли твоя голова падає в кошик, можеш бути ще живий. Насправді відчувати своє падіння.

- Це може бути правдою, але...

- Той лікар сказав, що Марія Стюарт навіть намагалася говорити, коли їй відрубали голову. Вуста ворушилися.

- Господи, Фросте, - урвала напарника Джейн. - Обов'язково мене ще більше жахати?

- Це ж можливо, правда? Що жертва відчувала, як відділяється її голова?

- Імовірність дуже мала, - відповіла Мора. - І я це кажу не для того, щоб вас заспокоїти.

Вона перевернула голову на столі на бік.

- Помачайте череп. Ось тут.

Фрост нажахано витріщився на неї.

- Ні, все гаразд, це не обов'язково.

- Ну ж бо. Вдягніть рукавичку й торкніться скроневої кістки. Там шкіру пошкоджено. Я це помітила, тільки коли ми змили кров. Помачайте череп у цьому місці й скажіть, що саме відчуваєте.

Було помітно, що це останнє, чого хотів би Фрост, та він натягнув рукавичку й неохоче торкнувся пальцями голови.

- Там, ем, заглибина в кістці.

- Вдавлений перелом черепа. Його видно на рентгені. - Мора підійшла до негатоскопа й показала на знімок. - На бічному знімку видно, як від точки удару віялом розходяться тріщини, наче павутиння по скроневій кістці. Насправді ми так і називаємо такі переломи - мозаїчні чи павутинні. Місце має особливе значення, бо тут проходить середня менінгеальна артерія. Якщо вона розірветься, пацієнт матиме крововилив у черепну порожнину. Розкривши череп, побачимо, чи з нею сталося саме це. - Вона подивилася на Фроста. - Удар по голові був сильний. Думаю, жертва була непритомна, коли він почав різати.

- Але ще жива.

– Так. Вона точно була ще жива.

– Однак ви не знаєте, чи непритомна.

– На кінцівках немає пошкоджень від самозахисту. Немає фізичних свідчень того, що вона відбивалася. Ніхто не дозволить просто так перерізати собі горло без боротьби. Я гадаю, її оглушив цей удар. Навряд чи вона відчувала лезо. – Докторка Айлс помовчала й тихо додала: – Принаймні сподіваюся на це.

Вона підійшла до тіла з правого боку, взяла ампутовану руку й піднесла до неї лупу.

– На поверхні хряща, де відбулося відділення руки в ліктьовому суглобі, є сліди інструмента, – сказала. – Здається, тут було використано той же ніж. Дуже гострий, із зазубреним краєм.

Мора приклала руку до ліктя, наче збираючи манекен, подивилася, чи сходиться. На обличчі в неї не було жаху, лише зосередження. Так само вона могла вивчати якийсь підшипник чи деталь, а не відрізану плоть. Не кінцівку жінки, яка колись піднімала цю руку, щоб розчесатися, помахати комусь, у танці. Як Морі це вдавалося? Як вона щоранку приходила сюди, знаючи, що на неї чекає? День за днем бралася за скальпель, розтинала трагедію передчасно обірваного життя? «Я теж маю справу з трагедіями. Але не мушу пиляти черепи чи лізти руками в грудні клітки».

Судмедекспертка обійшла стіл, підійшла ліворуч. Без вагань узяла відрізану кисть. Холодна, знекровлена, та скидалася на віск, а не на плоть, на уявлення майстра з кінорежисури про те, якою на вигляд має бути справжня рука. Мора піднесла до неї лупу, почала вивчати поверхню зрізу. Спочатку мовчала, але на чолі прорізалися зморшки.

Зрештою вона поклала кисть і підняла ліву руку, роздивляючись куксу. Зморшки стали глибші. Знову взяла кисть і звірила дві рани, намагаючись порівняти поверхні: кисть до зап'ястка, воскову шкіру до воскової шкіри.

Тоді різко поклала частини тіла й подивилася на Йошиму.

– Можете виставити рентгени зап'ястка й кисті?

– Ви закінчили зі знімками черепа?

– Повернуся до них згодом. А поки хочу подивитися на ліву кисть та зап'ясток.

Йошима зняв перший набір знімків, розвісив інші. На яскравому тлі негатоскопа засвітилися кістки пальців, колони фаланг, подібні на тендітні бамбукові стебла. Мора зняла рукавички, підійшла до негатоскопа, не зводячи погляду зі знімків. Вона мовчала; саме ця тиша сказала Джейн, що щось тут не так.

Нарешті докторка Айлс розвернулася й подивилася на неї.

– Ви обшукали весь будинок жертви?

- Так, авжеж.

- Повністю? Усі шафи, усі шухляди?

- Там мало що було. Вона переїхала за кілька місяців до того.

- А холодильник? Морозильну камеру?

- Їх обшукали криміналісти. А що?

- Подивіться на ці знімки.

Ріццолі стягнула брудні рукавички й підійшла до негатоскопа. Ніщо з того, що вона бачила, не відповідало Мориному стурбованому тону: там не було нічого, що не відповідало б тому, що вона бачила на столі.

- І що я маю тут побачити?

- Бачите кисть ось тут? Ці кісточки називаються зап'ястковими й утворюють основу руки, перед розгалуженням фаланг.

Вона взяла руку Джейн, перевернула долонею догори, відкривши шрам, який завжди нагадуватиме детективу про те, що з нею зробив інший убивця. Спогад про жорстокість, який лишив на її тілі Воррен Гойт. Та Мора нічого не сказала про шрам, натомість показала на м'ясисту основу долоні, біля зап'ястка.

- Ці кістки розміщені тут і на знімку подібні до восьми камінців. Це лише маленькі кісточки, з'єднані зв'язками, м'язами й сполучною тканиною. Вони надають нашим рукам гнучкості, дозволяють займатися дивовижними речами, від скульптури до гри на піаніно.

- Гаразд. І що?

- Ось ця кістка, в проксимальному ряду... - Мора вказала на знімок, на кістку біля зап'ястка. - Вона називається човноподібною. Під нею видно суглоб, і на цьому знімку виразно помітний уламок іншої кістки. Це частина шилоподібного відростка. Відрізавши її кисть, він захопив і частину променевої кістки.

- Все одно не розумію, що це означає.

- Подивіться на знімок кукси. - Докторка Айлс показала на інший знімок. - Бачите дистальний край двох кісток передпліччя? Тонка кістка - ліктьова, а товща, з боку великого пальця, - променева. Ось той шилоподібний відросток, про який я говорила раніше. Розумієте, до чого я хилю?

Джейн спохмурніла.

- Він цілий. На цьому рентгені руки вся кістка ціла.

- Саме так. Вона не просто ціла, до неї навіть досі прикріплений уламок іншої. Тобто човноподібної.

Обличчя Ріццолі раптом зацікавило в прохолоді цього приміщення.

– Ого, – тихо промовила вона. – Здається, справи кепські.

– Дуже кепські.

Джейн розвернулася й підійшла до столу. Вдивилася у відрубану кисть, яка лежала біля того, що вона – як і всі вони – вважала рукою, до якої вона колись була прикріплена.

– Розрізи не збігаються, – сказала Мора. – І знімки теж.

Фрост мовив:

– Ви хочете сказати, що ця кисть їй не належить?

– Маємо підтвердити це аналізом ДНК. Але я вважаю, що доказ цього тут, на негатоскопі. – Судмедекспертка подивилася на Джейн. – Є інша жертва, яку ви ще не знайшли. І ми маємо її ліву кисть.

7

15 ЛИПНЯ, СЕРЕДА. Фаза Місяця: молодик.

У родині Солів є свої ритуали.

О першій дня дядько Пітер повертається зі своєї неповної зміни в клініці. Перевдягається в джинси й футболку та йде на город, де ростуть справжні помідорні джунглі та огіркові лози на підпорках.

О другій на пагорб з боку озера піднімається маленький Тедді. З вудкою, але без здобичі. Жодного разу не бачив, щоб він приніс додому хоча б одну рибину.

О чверть на третю приходять дві подружки Лілі з купальниками та рушниками. Та, що вища, здається Сара, приносить радіо. Тепер тихий пообідній час бентежить їхня дивна, гучна музика. Рушники розстелено на газоні, і три дівчини мліють на сонці, мов сонні представниці родини котятих. Їхня шкіра блищить від олійки для засмаги. Лілі сідає, тягнеться по пляшку з водою. Підносячи її до вуст, вона раптом завмирає, дивлячись на своє вікно. Бачить, що я спостерігаю за нею.

Це вже не вперше.

Вона повільно ставить пляшку, щось каже подружкам. Дівчата теж сідають і дивляться в мій бік. Витріщаються на мене так само, як я витріщаюся на них. Сара вимикає радіо. Вони підводяться, витрушують рушники та йдуть до будинку.

За мить Лілі стукає мені у двері. Відповіді не чекає, заходить непрохано.

– Чому ти за нами стежиш? – запитує.

– Я просто визирав з вікна.

– Ти на нас дивився.

– Бо ви виявилися там.

Її погляд падає на мій стіл. Там лежить розгорнута книжка, яку мати подарувала мені на десятиріччя. Вона відома як «Єгипетська книга мертвих» і є збіркою прадавніх поховальних текстів. Там є всі закляття й замовляння, що потрібні для подорожі посмертям. Дівчина підходить ближче до книжки, та не наважується торкнутися, наче сторінки можуть обпекти її.

– Тебе цікавлять ритуали смерті? – питаю я.

– Це все забобони.

– Звідки ти знаєш, якщо не пробувала?

– Ти справді вмієш читати ієрогліфи?

– Мати мене навчила. Але це дріб'язкові закляття, не дуже сильні.

– А що може сильне закляття?

Вона дивиться на мене, погляд прямий і незмигний, тож мені стає цікаво, чи є в ній щось більше. Чи не недооцінив я її.

– Найсильніші закляття, – кажу я їй, – можуть повертати мертвих до життя.

– Тобто як у «Мумії»? – сміється вона.

Я чую гиготіння за спиною, розвертаюся й бачу у дверях її подружок. Вони підслуховували й зараз дивляться на мене презирливо. Вочевидь, я найдивніший хлопець, якого вони знають. І навіть гадки не мають, як я насправді відрізняюся від інших.

Лілі згортає «Книгу мертвих».

– Дівчата, нумо купатися, – каже вона й виходить з кімнати. За нею шлейфом тягнеться солодкий запах олійки для засмаги.

Я дивлюсь у вікно, як вони спускаються пагорбом до озера. У домі стає тихо.

Іду до кімнати Лілі. Знімаю довгі каштанові волосини з її щітки й опускаю до кишені. Знімаю кришечки з лосьйонів та кремів на нічному столику, нюхаю; кожен аромат несе з собою спалах спогаду. Лілі за столом на сніданку. Лілі сидить біля мене в машині. Я висуваю шухляди, відчиняю шафи, торкаюсь її одягу. Одягу, який міг би носити будь-який американський

підліток. Зрештою, вона лишень дівчина, не більше. Але за нею слід пильнувати.

Це я роблю найкраще.

8

СІЕНА, ІТАЛІЯ. СЕРПЕНЬ.

Лілі Сол скинулася від глибокого сну й лежала, важко дихаючи, між покручених простирадл. У щілині не до кінця зачинених дерев'яних віконниць сяяло янтарне світло пообіддя. У напівмороці над ліжком дзижчала муха, кружляла в передчутті смакування її вологої плоті. Її страху. Жінка сіла на тонкому матраці, відкинула сплутане волосся й почала розтирати скроні, поки серце потроху сповільнювалося. З-під пахв текли цівки поту, вбирались у футболку. Вона змогла проспати час найгіршої денної спеки, але в кімнаті однаково було задушливо, густе повітря тиснуло. «Я не можу вічно так жити, – подумала Лілі, – інакше просто збожеволію. Можливо, вже збожеволіла».

Вона підвелася, підійшла до вікна. Навіть кахлі під ногами випромінювали тепло. Відчинивши віконниці, жінка подивилася на крихітну п'яцу, на будинки, які сонце перетворювало на кам'яні печі. Золотава імла вкривала умброю дахи й бані. Розсудливі мешканці Сіени ховалися від літньої спеки по домівках; зараз надворі були лише туристи – блукали вузькими провулками, широко розплющивши очі, пітніючи й хекаючи на крутому підйомі до базиліки, чи позували для фото на П'яцца-дель-Кампо, де підосви плавляться на розпеченій цеглі, – тобто робили всі ті властиві туристам речі, які вона сама робила, коли вперше приїхала до Сіени й ще не підлаштувалася під місцевий ритм, поки середньовічне місто ще не накрила серпнева спека.

Під вікном, на п'яцетті, не було жодної живої душі. Та, відвертаючись, жінка зауважила різкий рух у тіні біля дверей. Вона завмерла, не зводячи очей з того місця. «Я його не бачу. А він мене?» Тоді мешканець затінку вийшов зі схованки, потрусив через п'яцетту й зник з очей.

Просто пес.

Лілі зі сміхом відвернулася від вікна. Не в усіх тінях ховаються чудовиська. Але в деяких – саме вони. Деякі тіні ходять за тобою слідом, погрожують, хоч куди ти пішла.

У крихітній ванні вона плеснула теплуватою водою на обличчя, зібрала темне волосся у хвіст. Не марнувала часу на макіяж – за останній рік позбулась усіх звичок, які її сповільнювали. Вона обходила валізкою та наплічником, мала лише дві пари взуття – сандалі та кросівки. Джинси, футболки й светри були з нею від літньої спеки до зимової сльоти. У виживанні йдеться передусім про численні шари чи то одягу, чи то емоційного захисту. Тримайся подалі від стихій, не прив'язуйся.

Бережи себе.

Вона взяла наплічник і вийшла з кімнати в тьмяний коридор. Там зупинилася, як завжди, сунула картонного сірника в одвірок у нижній частині дверей, зачинила й замкнула їх. Не те щоб той старий замок міг би когось стримати – йому, як і всьому будинку, певно, було кількасот років.

Морально підготувавшись до спеки, Лілі вийшла на п'яцетту. Знову зупинилася, оглядаючи порожню площу. Для місцевих було ще надто рано, але за годину-дві вони прокинуться від ситого сну й повернуться до своїх крамниць та офісів. Вона ще мала трохи часу, перш ніж Джорджіо чекатиме її на роботі. То була нагода прогулятися, змахнути павутиння, відвідати свої улюблені місця в улюбленому місті. Вона пробула в Сієні лише три місяці, але вже відчувала, як місто вислизає з-під ніг. Скоро вона муситиме звідси поїхати, як з усіх улюблених місць.

«Я і так тут надто затрималася».

Жінка перетнула п'яцетту й рушила вузьким провулком до Віа ді Фонтебранда. Маршрут привів її до старовинного фонтана, повз споруди, які раніше давали притулок середньовічним майстрам і де згодом були бійні. Фонтебранду, цю визначну пам'ятку Сієни, колись ушанував Данте, і вода там лишалася чиста й принадна, навіть із плином століть. Якось Лілі прийшла туди під час повні. За легендою, саме в цей час туди приходили купатися перевертні, перш ніж знову перетворитися на людей. Жодного перевертня вона тоді не побачила, тільки п'яних туристів. Можливо, це те саме.

Тепер вона піднімалася вгору, лясаючи грубими сандалями по розпеченій бруківці. Проминула святилище й дім святої Катерини, покровительки Сієни, яка довгий час жила лише на святому причасті, без іншої їжі. Свята Катерина мала яскраві видіння пекла, чистилища й раю і прагнула слави й божественної агонії мучеництва. Та спромоглася хіба на невтішно звичайну смерть після тривалої й дискомфортної хвороби. Видираючись на пагорб, Лілі подумала: «Я теж мала видіння пекла. Але мучеництва не хочу. Хочу жити. Що завгодно зроблю, щоб вижити».

Коли вона піднялася до базиліки Сан-Доменіко, її футболка була наскрізь мокра від поту. Вона постояла на вершині, віддихалася, дивлячись униз на місто, на розмиті літньою імлою черепичні дахи. Від цього краєвиду щеміло серце, бо Лілі розуміла, що скоро його покине. Вона вже й так затрималася в Сієні довше, ніж слід було, і відчувала, як зло наздоганяє її, майже вчувала у вітрі тінь його смороду. На пагорбі юрилися слабконогі туристи, та вона стояла в тихій відокремленості, мов привид серед живих. «Уже мертва, – подумалось їй. – Я живу в борг».

– Перепрошую, міс? Говорите англійською?

Лілі злякано озирнулася й побачила чоловіка з жінкою середнього віку у футболках із символікою університету Пенсильванії та мішкуватих шортах. Чоловік тримав фотоапарат хитрого вигляду.

– Хочете, щоб я вас сфотографувала? – запитала Лілі.

- Було б прекрасно! Дякую.

Вона взяла фотоапарат.

- Він якось особливо знімає?

- Ні, просто натисніть кнопку.

Пара взялася за руки, позуючи на тлі схожого на середньовічний гобелен краєвиду Сієни. Матимуть фото на згадку про важкий підйом у спекотний день.

- Ви американка, чи не так? - мовила жінка, коли Лілі повертала фотоапарат. - Звідки саме?

Просто товариське запитання, туристи постійно про таке одне одного питають: це спосіб відчути зв'язок з подібними собі далеко від дому. Та Лілі негайно насторожилася. «Я майже певна, що це невинна допитливість. Але я не знаю цих людей. Не можу бути повністю впевнена».

- З Орегону, - збрехала вона.

- Серйозно? У нас там син живе! А місто яке?

- Портленд.

- Який тісний світ! Він живе на Нортвест-Ірвінг-стріт. А ви деесь поблизу?

- Ні.

Лілі вже задкувала, відступаючи від цих нав'язливих людей, які, певно, далі наполягли б на тому, щоб разом випити кави, і ставили б іще більше запитань, випитуючи подробиці, якими вона не мала наміру ділитися.

- Хорошого вам відпочинку!

- Ви не хотіли б...

- У мене зустріч.

Вона махнула рукою й утекла. Попереду височіли двері базиліки, обіцяючи прихисток. Жінка ввійшла в прохолодну тишу й зітхнула з полегшенням. Церква була майже порожня, у просторій залі блукало лише кілька туристів, і голоси в них були блаженно приглушені. Лілі рушила до готичної арки, у якій крізь вітраж уламками коштовного світла сяяло сонце, повз гробниці сієнських дворян уздовж обох стін. Звернула до каплиці в ніші, зупинилася перед вівтарем з позолоченого мармуру й подивилася на раку з мощами голови святої Катерини Сієнської. Її смертні рештки розділили й розподілили як священні реліквії: тіло в Римі, ступня у Венеції. Чи знала вона, що на неї чекає така доля? Що її голову відкрутять із занепаłego тіла, муміфіковане обличчя виставлять перед незліченними пітними туристами й балакучими школярами?

Гладенькі очниці святої дивилися на неї з-за скла. «Ось яка смерть на вигляд. Але ти й так це знаєш, правда ж, Лілі Сол?»

Тремтячи, жінка вийшла з ніші й поспішила через повну відлунь церкву до виходу. Опинившись знову на вулиці, була майже вдячна за спеку. Але не за туристів. Стільки чужих людей з камерами. Будь-хто з них міг крадькома сфотографувати її.

Лілі почала спускатися з пагорба до П'яцца Салімбені, повз палац Толомеї. Плутанина вузьких вулиць управно дурила туристів, та вона знала, як знайти дорогу в цьому лабіринті, і швидко й рішуче крокувала до місця призначення. Тепер вона запізнювалася: надто довго затрималася на пагорбі, і Джорджіо точно сваритиметься. Не те щоб це викликало в неї жах, бо ж його бурчання ніколи не мали значних наслідків.

Тож коли вона прийшла на роботу з п'ятнадцятихвилинним запізненням, то не відчула ані найменшої тривоги. Дзвоник на дверях провістив її прихід, коли жінка ввійшла до крамниці та вдихнула знайомий запах припалих пилом книжок, камфори й цигаркового диму. Джорджіо із сином Паоло, обидва з налобними лупами, схилилися над столом у задній кімнатці. Коли Паоло підвів голову, на Лілі витріщилося одне величезне око, мов у циклопа.

– Ти мусиш це побачити! – гукнув він до неї італійською. – Щойно прийшло, від колекціонера з Ізраїлю.

Вони були в такому захваті, що й не помітили її запізнення. Лілі поставила наплічник за своє робоче місце й протиснулася повз антикварний стіл та дубову церковну лаву, повз римський саркофаг, який наразі ганебно слугував тимчасовим місцем зберігання документів. Переступила розкритий ящик, з якого на підлогу висипалася дерев'яна пакувальна стружка, і, звівши брови, глянула на річ на столі в Джорджіо. Це був блок різьбленого мармуру, можливо частина будівлі. Лілі помітила патину на двох суміжних поверхнях, м'який полиск, залишений століттями під вітром, сонцем і дощем. Наріжний камінь.

Молодий Паоло зняв свою лупу, темне волосся стало сторчма. Коли він так усміхався їй, скуйовджені пасма нагадували вуха й він сам скидався на легендарного сієнського перевертня, хоч і цілком незавадного і вкрай чарівного. Як і батько, Паоло не мав у собі ані краплини жорстокості, і Лілі радо мала б його за коханця, якби не знала, що неодмінно розіб'є йому серце.

– Думаю, тобі сподобається, – сказав він і запропонував жінці лупу. – Тебе такі штуки завжди цікавлять.

Вона схилилася над каменем, розглядаючи вирізану на ньому фігурку чоловіка. Той стояв прямо, убраний у спідницю, з браслетами на зап'ястках і шиколотках. Однак голова була не людська. Лілі вдягла лупу й нахилилася ближче. У лінзі проступили деталі, й вона відчула, як за спиною сипнуло холодом. Побачила вишкірені собачі ікла й пальці з пазурами. І роги.

Вона випросталася. В горлі пересохло, голос звучав дивно, наче здалеку.

– Кажете, колекціонер з Ізраїлю?

Джорджіо кивнув і зняв свою лупу, перетворюючись на старшу й повнішу версію Паоло. Ті ж темні очі, але зі зморшками в кутках.

– Ми раніше не мали з ним справи, тож і не певні в його джерелах. Не знаю, чи можна йому довіряти.

– Чому він нам це прислав?

Джорджіо знизав плечима.

– Ящик приїхав сьогодні – це все, що я знаю.

– Він хоче, щоб ви його продали?

– Попросив лише про оцінку. Що скажеш?

Лілі потерла патину пальцем. Знову відчула холод, що йшов від каменя.

– За його словами, звідки це?

Джорджіо потягнувся по папери.

– Пише, що придбав цей камінь вісім років тому в Тегерані. Гадаю, контрабанда. – Він знову знизав плечима й підморгнув Лілі. – Та звідки нам знати, еге?

– Персія, – промимрила жінка. – Це Аріман.

– Що таке Аріман? – спитав Паоло.

– Не що, а хто. Це демон з прадавньої Персії. Дух нищення. – Вона поклала лупу на стіл і глибоко вдихнула. – Це їхнє втілення зла.

Джорджіо засміявся й радісно потер долоні.

– Бачиш, Паоло? Я казав, що вона має знати. Чорти, демони – вона їх усіх знає. Щоразу має відповідь.

– Чому? – подивився на неї Паоло. – Ніколи не розумів, чому тебе так цікавить зло.

Що вона могла на це відповісти? Як розповісти, що одного разу дивилася Звіру в очі й він дивився на неї? Бачив її? «І відтоді переслідує мене».

– То це не підробка? – уточнив Джорджіо. – Справжній наріжний камінь?

– Гадаю, що так.

– То я краще одразу ж йому напишу, еге? Нашому новому приятелеві в Тель-Авів. Скажу, що він надіслав камінь правильній людині, яка розуміє його цінність. – Він дуже обережно поклав камінь назад до ящика. – Ми неодмінно знайдемо покупця на таку особливу річ.

«Хто захоче мати вдома це жахіття? – подумала Лілі. – Кому захочеться, щоб зло витріщалося на нього зі стіни власного дому?»

– О, мало не забув, – додав Джорджіо. – Ти знала, що маеш шанувальника?

Лілі насупилася, дивлячись на нього.

– Що?

– В обід до нас заходив чоловік. Питав, чи не працює на мене американка.

Жінка завмерла.

– Що ти йому сказав?

Відповів Паоло:

– Я не дав батькові нічого сказати. Міг би вийти клопіт, бо ти не маєш дозволу на роботу.

– Але я тут подумав, – вів далі Джорджіо. – Думаю, що цей чоловік просто до тебе небайдужий, тому й питав.

Він підморгнув Лілі. Вона зглитнула.

– Він не назвався?

Джорджіо грайливо поплескав сина по плечі.

– Бачиш? Сину, ти надто повільний, – насварився він на нього. – Тепер якийсь чолов'яга її в нас забере.

– Як його звали? – знову запитала Лілі, різкішим голосом. Та ані батько, ані син, здається, не помітили зміни в її поведінці. Надто вже зайняті були тим, що дражили один одного.

– Він не сказав, – відповів Джорджіо. – Може, хоче побавитися в інкогніто, еге? Щоб ти повгадувала.

– Він був молодий? Який був на вигляд?

– О, то тепер тобі цікаво.

– Було в ньому щось... – Вона завагалася. – Незвичайне?

– Що ти маєш на увазі?

Вона мала на увазі – нелюдське.

– У нього дуже сині очі, – весело сказав Паоло. – Дивні такі. Яскраві, мов у янгола.

Тільки це – пряма протилежність янгола.

Лілі розвернулася, негайно підійшла до вікна, визирнула крізь брудне скло на вулицю. «Він тут, – подумала. – Він знайшов мене в Сієні».

– Та повернеться він, cara mia[4 – Моя любя (італ.)], – мовив Джорджіо. – Май терпіння.

«І коли це станеться, мене не має тут бути».

Вона схопила наплічника.

– Пробачте. Мені щось недобре.

– Що сталося?

– Певно, не варто було вчора їсти ту рибу. Щось не вкладається. Я піду додому.

– То Паоло тебе проведе.

– Ні! Ні. – Лілі смикнула двері, дзвінок шалено закалатав. – Усе гаразд.

Вона вибігла з крамниці, не озираючись, побоюючись, що Паоло намагатиметься бігти за нею, щоб провести, мов джентльмен. Лілі не могла дозволити собі сповільнитися. Поспіх був понад усе.

До квартири вона поверталась обхідним шляхом, уникаючи залюднених площ та великих вулиць. Натомість зрізала дорогу крихітними провулками, вузькими сходами між середньовічних стін, колами наближаючись до району Фонтібранди. На збір речей піде хвилин п'ять: вона навчилася бути мобільною, переїжджати за першої ж потреби – треба було лише кинути одяг і косметичку до валізи й дістати запас євро зі сховку за комодом. У ці три місяці Джорджіо неофіційно платив їй готівкою, знаючи, що вона не має дозволу на роботу. Вдалося зібрати непогану суму, якою можна було протриматися між роботами, – мало вистачити на облаштування в новому місті. Отже, схопити валізу й готівку – і вперед. Одразу на автовокзал.

Ні. Якщо добре подумати, саме цього він і чекатиме. Краще вже таксі. Так, недешево, але якщо тільки за місто виїхати, може до Сан-Джиміньяно, то можна сісти на потяг до Флоренції. А там уже розчинитися в натовпі.

До будинку Лілі зайшла не через п'яцетту; натомість обійшла бічною вулицею, повз смітники й велосипеди на ланцюгах, і піднялася задніми сходами. З однієї з інших квартир лунала гучна музика, лилася в коридор з відчинених дверей. То був похмурий сусідський підліток, Тіто, і його бісове радіо. Краєм ока вона помітила хлопця, який скрутився на дивані, наче зомбі. Пройшла повз його квартиру до своєї. Саме діставала ключі, коли помітила розірваного сірника й завмерла.

Він більше не стирчав в одвірку – лежав на підлозі.

Лілі позадкувала, серце калатало. Коли проходила повз двері Тіто, хлопець підвів голову від дивана й помахав їй. Не міг обрати зручнішого часу для товариськості. «Не кажи ані слова, – мовчки благала вона. – Не смій щось говорити».

- Ти сьогодні не на роботі? - гукнув він італійською.

Жінка розвернулася й побігла вниз сходами. Мало не перечепилася через велосипед, залітаючи до провулка. «Надто пізно, чорт забирай», - подумала вона, чкурнувши за ріг, піднялася короткими сходами. Пірнула в зарослий садок, присіла за старою стіною й завмерла, не наважуючись навіть дихнути. П'ять хвилин, десять. Не чула ані кроків, ані звуків переслідування.

«Може, сірник сам випав. Може, я ще заберу валізу. Гроші».

Вона ризикнула визирнути понад стіною, у провулок. Нікого.

«Спробувати? Наважитися?»

Лілі знову вислизнула в провулок. Вузькими вуличками пробралася до п'яцетти, але на відкрите місце не виходила - замість того обережно зайшла за ріг будинку й визирнула на вікно свого житла. Дерев'яні віконниці відчинені, як вона їх і лишила. У сутінках вона помітила порух у вікні. Силует, лише на мить обрамлений віконницями.

Різко смикнулася за стіну. «Чорт. Чорт».

Вона розстібнула наплічника, зазирнула до гаманця. Сорок вісім євро. Вистачить кілька разів поїсти й купити квиток на автобус. Може, ще й на таксі до Сан-Джиміньяно, але не більше. У неї була банківська картка, та користуватися нею вона наважувалася лише у великих містах, де можна було загубитися серед людей біля банкомата. Минулого разу вона діставала її у Флоренції суботнього вечора, коли на вулиці було повно народу.

«Не тут, - подумала. - Не в Сієні».

Жінка вийшла з п'яцетти й занурилась у провулки Фонтебранди. Цей район вона знала найкраще й тут могла втекти від будь-кого. Дісталася до крихтної кав'ярні, яку відкрила для себе кілька тижнів тому, - сюди ходили лише місцеві. В середині було темно, як у печері, і густо висів тютюновий дим. Лілі влаштувалася за столиком у кутку, замовила сандвіч із сиром та помідорами й еспресо. Тоді, з плином вечора, ще еспресо. І ще. Спати вона сьогодні не буде. Можна дійти до Флоренції пішки. Скільки там - двадцять, двадцять п'ять миль? Вона раніше вже спала в полі. Крала персики, збирала в темряві виноград. Може повторити.

Вона поглинула свій бутерброд, згребла всі крихти. Невідомо, коли можна буде знову поїсти. Коли вийшла з кав'ярні, уже стояла ніч і можна було ходити темними вулицями, не боячись, що її впізнають. Був іще один варіант. Ризикований, але так не доведеться двадцять п'ять миль іти пішки.

І Джорджіо погодиться. Він відвезе її до Флоренції.

Лілі йшла та йшла, обійшла дугою П'яцца-дель-Кампо, на якій бриніло життя, трималася бічних вуличок. Поки дійшла до помешкання Джорджіо, литки боліли, ступні натерло від подорожі бруківкою. Вона затрималася під покривом темряви, зазирнула у вікно. Дружина Джорджіо багато років як

померла, тож помешкання ділили батько з сином. Світло всередині горіло, та вона не бачила, щоб на першому поверсі був якийсь рух.

Їй стало клепки не стукати в парадні двері. Натомість вона пройшла до невеличкого садка позаду, відчинила хвіртку, прослизнула повз ароматні грядки з чебрецем та лавандою й постукала на кухню.

Ніхто не відповів.

Лілі прислухалася, чи не працює телевізор, – може, вони її не чують, але чути було лише приглушені звуки вулиці.

Вона поклала руку на клямку дверей, вони відчинилися.

Вистачило одного погляду. Погляду на кров, розтросені руки, спотворені обличчя. На Джорджію та Паоло, які сплелися в останніх обіймах.

Жінка позадкувала, затуливши рота рукою. Сльози в очах розмивали побачене. «Це я винна. Це все я винна. Їх убили через мене».

Задкуючи через лаванду, вона вперлась у дерев'яну хвіртку. Зіткнення привело її до тями.

«Тікай. Біжи».

Вона вибралася з садка, не замикаючи хвіртку за собою, й помчала вулицею, ляскаючи сандалями по бруківці.

І не зупинялася, поки не дісталася передмістя Сієни.

9

– Ми абсолютно переконані в тому, що є друга жертва? – спитав лейтенант Маркетт. – Підтвердження ДНК поки немає.

– Але є дві різні групи крові, – відповіла Джейн. – Ампутована рука належить особі з першою позитивною, у Лорі-Енн Такер – друга позитивна. Тож докторка Айлс, безперечно, має рацію.

У конференц-залі запала мовчанка.

Доктор Цукер тихо мовив:

– Стає дуже цікаво.

Ріццолі подивилася на нього через стіл. Від пильного погляду психолога-криміналіста доктора Лоренса Цукера їй завжди ставало незатишно. Він дивився на неї так, наче вона одна була об'єктом його цікавості, вона майже відчувала, як його погляд свердлить їй мозок. Вони працювали разом два з половиною роки тому, розслідуючи справу Хірурга, і Цукер знав, що це

ще довго переслідуватиме її. Знав про її кошмари, панічні атаки. Бачив, як вона постійно терла шрами на долонях, наче хотіла стерти з них спогади. З тих часів кошмари про Воррена Гойта майже припинилися. Та коли Цукер так на неї дивився, вона почувалася беззахисною, бо ж він знав, якою вразливою вона якось була. І Джейн зневажала його за це.

Вона відвела очі й зосередилася на двох інших детективах, Баррі Фрості та Єві Кассовіц. Брати Кассовіц у команду було помилкою. Весь відділок знав, що вона прилюдно блювала в кучугуру, і Джейн могла передбачити, що буде далі. На наступний після Різдва день на столі рецепції загадковим чином з'явилося велетенське пластикове відро, позначене прізвиськом Кассовіц. Їй варто було б посміятися з цього чи хоча б розлютитися. Вона ж натомість зіщулилася в себе за столом, мов побитий тюлень, надто деморалізована, щоби хоч щось сказати. Кассовіц не вижити в цьому хлопчачому клубі, якщо вона не навчиться відбиватися.

– Отже, маємо вбивцю, який не просто розчленовує жертв, – сказав Цукер, – а ще й носить частини їхніх тіл з місця на місце злочину. Маєте фото кисті?

– У нас багато фото, – сказала Джейн і передала йому досье аутопсії. – З вигляду кисті ми впевнені, що вона жіноча.

Знімки були досить страхотливі, щоб у будь-кого всередині все перевернулося, та Цукерове лице, поки він їх гортав, не видавало ані шоку, ані огиди. Саму допитливість. Невже вона побачила в його очах захват? Невже його тішило видовище звірств, скоєних із тілом молодої жінки?

Він затримався над знімком кисті.

– Лаку на нігтях немає, але точно скидається на манікюр. Так, згоден, рука наче жіноча. – Цукер пильно вдивився в Джейн блідими очима поверх окулярів у роговій оправі. – Що маєте щодо відбитків пальців?

– За власницею руки немає злочинів. В армії не служила. У НІКЦ[5 – NCIC, National Crime Information Center – Національний інформаційно-кримінологічний центр.] нічого немає.

– У жодній із баз?

– Щодо її відбитків – нічого.

– Ця кисть не може бути медичним відходом? Може, після ампутації в лікарні?

Заговорив Фрост:

– Я дав запит у всі медичні центри Бостона й передмість. В останні два тижні було дві ампутації кисті, одна в Массачусетській центральній, інша – в «Пілігримі». Обидві – внаслідок травми. Перша – інцидент із ланцюговою пилкою. Друга – напад пса. В обох випадках кисті були покалічені так, що пришити їх назад було неможливо. А в першому це взагалі був чоловік.

- Це кисть не з медичних відходів, - мовила Джейн. - І не пошкоджена. Її відрізали дуже гострим зазубреним лезом. Також без особливих хірургічних навичок: зрізано кінчик променевої кістки, без жодних спроб контролю крововтрати. Ані перев'язаних судин, ані розсікання шкіри по шарах. Просто чистий розріз.

- Комуś зі зниклих вона може підходити?

- Не в Массачусетсі, - сказав Фрост. - Ми розширюємо критерії пошуку до всіх білих жінок. Вона не могла зникнути дуже давно, бо ж кисть здається свіжою.

- Її могли заморозити, - припустив Маркетт.

- Ні, - заперечила Джейн. - Під мікроскопом не видно клітинних пошкоджень. Так сказала докторка Айлс. Коли тканини замерзають, вода, розширюючись, руйнує клітини, а вона цього не побачила. Руку могли тримати в холодильнику чи пакеті з льодом, як роблять для перевезення донорських органів, але її не заморожували. Тож ми думаємо, що власницю руки було вбито не більше ніж кілька днів тому.

- Якщо взагалі було вбито, - сказав Цукер.

Усі витріщилися на нього. Страшне припущення в його словах змусило всіх завмерти.

- Гадаєте, вона може бути ще жива? - мовив Фрост.

- Ампутації самі собою не смертельні.

- Ого, - відгукнувся Фрост. - Відрізати їй руку, не вбиваючи...

Цукер погортав решту знімків з аутопсії, затримався над кожним із зосередженістю ювеліра над лупою. Нарешті відклав їх.

- Убивці розчленовують тіло з двох можливих причин. Перша - суто практична, утилізація. Такі вбивці дуже самосвідомі й орієнтовані на ціль. Вони розуміють, що мають позбутися доказів і приховати свої злочини.

- Організовані вбивці, - вставив Фрост.

- Якщо за розчленуванням іде поширення чи приховання частин тіла, для цього потрібне планування. Це продуманий вбивця.

- Тут частини тіл зовсім не були приховані, - сказала Джейн. - Вони були розкидані по будинку - там, де, зрозуміло, їх знайдуть.

Ріццолі передала Цукерові ще стос фотографій.

- Ось ці - з місця злочину.

Психолог розгорнув теку й зупинився над першим же фото. Пробуркотів:

- Стає ще цікавіше.

«Він дивиться на відрізану руку на обідній тарілці, і йому спадає на думку саме це слово?»

– Хто накрив стіл? – підвів на Джейн очі Цукер. – Хто розставив тарілки, столове срібло, келихи для вина?

– Ми гадаємо, що це був убивця.

– Чому?

– Хто в біса скаже чому?

– Я про те, чому ви пропустили, що це зробив саме він.

– Бо під однією з тарілок була розмазана пляма крові, там, де він її ставив.

– Відбитки пальців?

– На жаль, ні. Він був у рукавичках.

– Це свідчення попереднього планування. Продуманості. – Цукер знову перевів погляд на фото. – Стіл накрито на чотирьох. Це має особливе значення?

– Ми знаємо не більше за вас. У шафі було вісім тарілок, тож він міг би поставити більше. Але вирішив поставити чотири.

Лейтенант Маркетт запитав:

– То як вважаєте, докторе Цукере, з чим ми маємо справу?

Психолог не відповів. Він повільно гортав фотографії, зупинився на відрізаний руці у ванні. Тоді перегорнув до знімка кухні. У довгому мовчанні дивився на розталі свічки, на коло на підлозі. На те, що лежало в центрі кола.

– Здається, він готувався до якогось дивного ритуалу, – сказав Фрост. – Крейдяне коло, спалені свічки.

– Це точно скидається на ритуал. – Цукер підвів на них погляд, і від блиску в його очах у Джейн по спині прокотився холод. – Це злочинець намалював коло?

Ріццолі завагалася, стурбована цим запитанням.

– Хочете сказати – чи не жертва?

– Я не роблю припущень, сподіваюся – ви так само. Чому ви так упевнені, що це коло намалювала не жертва? Що вона не охоче взяла участь у ритуалі?

Джейн захотілося зареготати. «Авжеж, я б теж охоче погодилася, щоб мені відрізали голову». А вголос сказала:

– Убивця мав намалювати це коло та підпалити свічки. Бо ми не знайшли в будинку крейди. Намалювавши коло на підлозі, він забрав її з собою.

Цукер відкинувся на спинку стільця, задумливий.

– Отже, цей убивця розчленовує, але не приховує частин тіла. Не спотворює обличчя. Не залишає нічого криміналістам, що вказує на ознайомленість з правоохоронною системою. І однаково він дає нам, так би мовити, найкрасномовніший з доказів – частину тіла іншої жертви. – Психолог помовчав. – Він залишив сім'я?

– У тілі жертви його не знайшли.

– А на місці злочину?

– Криміналісти пройшли по всьому будинку з ультрафіолетом. Знайшли численні волосини, але не сперму.

– Знову характеристика продуманої поведінки. Він не залишає доказів сексуальної активності. Якщо він справді вбиває з сексуальним підтекстом, то досить добре контролює себе, щоб відтермінувати розрядку.

– А якщо немає сексуального підтексту? – запитав Маркетт.

– Тоді я не зовсім розумію, що це все означає, – відповів Цукер. – Утім, розчленування, виставлені напоказ частини тіла. Свічки, крейдяне коло. – Він обвів поглядом усіх за столом. – Певен, ми всі думаємо про одне. Сатанинські ритуали.

– Був Святвечір, – додав лейтенант. – Найсвятіший з вечорів.

– Однак наш убивця не вшановує Князя миру. Він намагається викликати Князя темряви, – погодився Цукер.

– Є ще фотографія, яку вам варто побачити, – сказала Джейн, вказуючи на стос знімків, яких Цукер іще не бачив. – На стіні був напис. Кров'ю жертви.

Психолог знайшов потрібний знімок.

– Три перевернуті хрести, – зауважив він. – Вони так само можуть мати сатанинське значення. А що за символи під хрестом?

– То слово.

– Не бачу.

– Обернене зображення. Його можна прочитати, якщо піднести дзеркало.

Цукер здійняв брови.

– Ви ж знаєте, що означає дзеркальний напис?

- Ні. Що він означає?

- Коли диявол укладає угоду, щоб купити душу, договір пишеться й підписується дзеркально оберненим письмом. - Він насупився, дивлячись на слово. - То що там написано?

- Рессаві. Це латина. Означає: «На мені гріх».

- Зізнання? - припустив Маркетт.

- Чи вихваляння, - сказав Цукер. - Наче говорить Сатані: «Я виконав твою волю, господарю».

Він подивився на знімки на столі.

- Хотів би я завести цього вбивцю в кімнату для допитів. Стільки символізму. Чому він розклав частини тіла саме таким чином? Що означає кисть на тарілці? Обідній стіл, накритий на чотирьох?

- Чотири вершники Апокаліпсису, - тихо промовила детектив Кассовіц.

За всю зустріч вона майже нічого не сказала.

- Чому ви це припускаєте? - зацікавився Цукер.

- Ми говоримо про Сатану. Про гріх. - Кассовіц прокашлялася, сіла рівно, і голос став міцніший. - Це все біблійні теми.

- Стіл на чотирьох так само може означати трьох невидимих друзів, які приєднуються до нього на пізню вечерю, - сказала Джейн.

- Вас не підкупає біблійна тематика? - спитав Цукер.

- Я знаю, що це нагадує сатанізм, - мовила Ріццолі. - Тобто все на місці - коло й свічки, дзеркальний напис, перевернуті хрести. Наче нас підштовхують до цього висновку.

- Думаєте, це просто постановка?

- Можливо, щоб сховати справжню причину вбивства Лорі-Енн Такер.

- Які тут можуть бути мотиви? Вона мала проблеми на особистому фронті?

- Вона розлучена, але колишній чоловік живе в Нью-Мексико. Розійшлися, вочевидь, мирно. Вона переїхала до Бостона лише три місяці тому. Здається, бойфрендів не мала.

- У неї була робота?

Єва Кассовіц відповіла:

- Я говорила з її керівником у Музеї природничих наук. Лорі-Енн працювала в сувенірній крамниці. Ніхто не знав про якісь її проблеми чи конфлікти.

- Ми в цьому повністю впевнені?

Цукер звернувся до Джейн, не до Кассовіц - таке презирство змусило її зашарітися. Ще один удар по їй без того постраждалій самооцінці.

- Детектив Кассовіц сказала вам усе, що ми знаємо, - підтримала колегу Джейн.

- Гаразд, - мовив Цукер. - То чому цю жінку було вбито? Для чого обставляти все це як сатанізм, якщо це не він?

- Щоб зацікавити. Привернути увагу.

Цукер зареготав.

- Хіба воно й без того не привернуло б нашу увагу?

- Не нашу. Увагу людини, значно важливішої для нашого вбивці.

- Вам ідеться про докторку О'Доннел, чи не так?

- Ми знаємо, що він телефонував їй, однак вона стверджує, що їй не було вдома.

- І ви їй не вірите?

- Ми не можемо цього підтвердити, бо вона витерла всі повідомлення. Сказала, слухавку кинули.

- Що змушує вас думати, що це неправда?

- Ви знаєте, хто вона, чи не так?

Психолог пильно подивився на Джейн.

- Я знаю, що між вами був конфлікт. Що їй дружба з Ворреном Гойтом вас турбує.

- Річ не в мені та О'Доннел...

- Але ж це так. Вона водить дружбу з чоловіком, який мало не вбив вас, із тим, чия найглибша фантазія - завершити цю справу.

Ріццолі нахилилася вперед, напружившись усім тілом.

- Не треба цього, докторе Цукере, - тихо мовила вона.

Щось у неї в очах змусило його повільно відкинутися на спинку стільця, відступаючи.

- Вважаєте О'Доннел підозрюваною?

- Я їй не довіряю. Вона найманка для поганців. Заплатіть їй за свідчення, вона піде до суду й захищатиме хоч якого вбивцю. Заявлятиме, що він зазнав

неврологічної шкоди, не відповідає за власні дії й місце йому в лікарні, а не за ґратами.

Маркетт додав:

– Правоохоронці її не люблять, докторе Цукере. Ніде.

– Слухайте, навіть якби ми її любили, – продовжила Джейн, – однаково маємо запитання без відповідей. Чому вбивця телефонував їй з місця злочину? Чому її не було вдома? Чому вона не каже нам, де була?

– Бо знає про ваше вороже ставлення.

«Вона не уявляє, якою ворожою я можу бути».

– Детективе Ріццолі, ви хочете сказати, що докторка О'Доннел пов'язана з цим убивством?

– Ні. Але вона цілком може ним скористатися. Отримати з нього прибуток. Хоче вона того чи ні, вона на це надихнула.

– Як?

– Знаєте, як домашні коти іноді вбивають мишей і приносять господарям додому, наче якесь приношення? Знак приязні?

– Гадаєте, наш убивця намагається вразити О'Доннел.

– Саме тому він їй зателефонував. Тому так ретельно продумав місце злочину – щоб збудити її цікавість. Тоді, щоб переконатися, що його робота не залишиться без уваги, він набирає 911. А за кілька годин, коли ми вже стоїмо в кухні, телефонує в будинок із таксофона, щоб переконатися, що ми там. Злочинець утягує нас усіх. Правоохоронців. І О'Доннел.

Маркетт запитав:

– Вона усвідомлює, у якій небезпеці перебуває? У фокусі уваги вбивці?

– Це її начебто не дуже вразило.

– Що ж може налякати цю жінку?

– Можливо, надісланий ним знак приязні. Еквівалент мертвої миші. – Джейн помовчала. – Не забуваймо, ми досі не знаємо, де кисть Лорі-Енн Такер.

Джейн не могла викинути з голови цю кисть, коли, стоячи в себе на кухні, нарізала холодну курятину для пізнього перекусу. Вона віднесла їжу до столу, де сидів її зазвичай бездоганно охайний чоловік: засукані рукави,

дитяча слина на комірці. Чи є щось сексуальніше за чоловіка, який терпляче чекає, поки відригне його дочка? Реджина голосно ригнула, Гебріел засміявся. Прекрасна, досконала мить: вони разом, цілі й здорові.

Тоді Джейн опустила погляд на нарізану курку й подумала про те, що лежало на іншій тарілці, на столі іншої жінки. І відсунула тарілку геть.

«Ми всі просто м'ясо. Курятина. Чи яловичина».

– Гадав, ти голодна, – сказав Гебріел.

– Здається, передумала. Раптом курка перестала бути апетитною.

– Через цю справу, так?

– Якби ж я могла про неї не думати.

– Бачив досє, яке ти принесла додому. Не зміг утриматися, подивився. Мене це теж бентежило б.

Джейн похитала головою.

– У тебе ж наче відпустка. Нащо ти дивишся фото з розтину?

– Знімки просто лежали на столі. – Він поклав Реджину до колиски. – Хочеш це обговорити? Можеш виговоритися переді мною, якщо так тобі стане краще.

Вона глянула на доньку, яка насторожено за ними пильнувала, і раптом засміялася.

– Боже, коли вона підросте й усе розумітиме, ну й сімейні розмови в нас будуть. Дороженька, то скільки безголових трупів ти бачила сьогодні?

– Зараз вона нас не розуміє. Тож говори зі мною.

Джейн підвелася, підійшла до холодильника, дістала пляшку елю, зняла кришку.

– Джейн?

– Ти справді хочеш подробиць?

– Я хочу знати, що тебе так турбує.

– Ти бачив фото, тож знаєш, що мене турбує. – Вона знову сіла, зробила великий ковток пива й тихо мовила, дивлячись на пляшку, вкриту краплинами конденсату: – Мені здається, що мати дітей – це нерозважливо. Любиш їх, виховуєш, а тоді дивишся, як вони йдуть від тебе у світ, де їх кривдять. Де вони зустрічають людей на кшталт...

«На кшталт Воррена Гойта» – так вона думала, але вголос цього не сказала; вона майже ніколи не називала його імені вголос. Наче так можна було прикликати самого диявола.

Раптом задзижчав домофон, жінка різко виструнчилася. Глянула на годинник на стіні.

– Десята тридцять.

– Я гляну, хто там. – Гебріел пішов до вітальні, натиснув на кнопку. – Так?

Пролунав неочікуваний голос.

– Це я, – промовила мати Джейн.

– Піднімайтеся, місіс Ріццолі, – відповів Гебріел і впустив її. Кинув здивований погляд на дружину. – Так пізно. Що вона тут робить?

– Я вже боюся питати.

Вони почули кроки Анджели на сходах, повільніші й важчі, ніж завжди, у супроводі гупання, наче вона щось тягла за собою. Тільки на сходовому майданчику другого поверху вони побачили, що це було.

Валіза.

– Мамо? – промовила Джейн, але, навіть говорячи це, не вірила, що ця жінка зі скуйовдженим волоссям і дикими очима могла бути її матір'ю. Пальто Анджели було розстібнуте, край коміра загорнувся всередину, штани мокрі до колін, наче вона йшла до них крізь кучугури снігу. Вона обома руками вчепилась у валізу й мала такий вигляд, наче готова жбурнути її в когось. У будь-кого.

Вона здавалася небезпечною.

– Я сьогодні маю переночувати у вас, – сказала Анджела.

– Що?

– То можна ввійти чи ні?

– Авжеж, мамо.

– Дозвольте, місіс Ріццолі, я заберу, – мовив Гебріел, беручи її валізу.

– От бачиш? – сказала Анджела, тицяючи в нього пальцем. – Ось як має поводитися чоловік! Бачить, що жінці потрібна допомога, й одразу стає до справи. Саме таким має бути джентльмен.

– Мамо, що сталося?

– Що сталося? Що сталося? Не знаю, з чого й почати!

Реджина заревла, протестуючи проти довгої занедбаності.

Анджела одразу ж кинулася на кухню, взяла онучку на руки.

– Крихітко моя, бідолашне дівчатко! Ти й гадки не маєш, що на тебе чекатиме, як виростеш.

Вона сіла за стіл і взялася заколисувати дитину, обійнявши її так міцно, що дівчинка почала звиватися, намагаючись викрутитись із задущливих обіймів божевільної жінки.

– Гаразд, мамо, – зітхнула Джейн. – То що тато вчинив?

– Від мене ти цього не почуєш.

– То від кого я маю це чути?

– Я не налаштовуватиму своїх дітей проти їхнього батька. Батьки не повинні говорити одне про одного зле.

– Я вже не маленька й маю знати, що відбувається.

Та Анджела нічого не пояснила. Продовжила похитуватися вперед-назад, обіймаючи дитину. Реджина все активніше намагалася виборсатися.

– Ем... і ти до нас надовго, мамо?

– Я не знаю.

Джейн озирнулася на Гебрієла, якому стало мудрості не втручатися в розмову, і побачила той же спалах паніки в його очах.

– Мабуть, доведеться знайти собі нове житло, – сказала Анджела. – Власну квартиру.

– Чекай, мамо. Ти що, не збираєшся повертатися?

– Саме це я й кажу. Я починаю нове життя, Джейні. – Вона підвела обличчя до дочки, гордовито випнувши щелепу. – Інші жінки це роблять, йдуть від чоловіків, і все в них добре. Вони нам не потрібні. Можемо вижити самотужки.

– Мамо, у тебе ж немає роботи.

– Як ти думаєш, що я робила останні тридцять сім років? Готувала для цього чоловіка, прибирала за ним. Гадаєш, він за це дякував? Приходить додому, ковтає те, що перед ним поставлено. Навіть не смакує, що їсть. Знаєш, скільки людей мені говорили, що мені б свій ресторан відкрити?

«Насправді, – подумала Джейн, – ресторан був би нівроку». Але вголос не сказала, щоб не підтримувати це божевілля.

– От і не кажи мені «у тебе немає роботи». Моею роботою було дбати про того чоловіка, і я нічого не одержала навзамін. Тож цілком можу робити те саме, але вже за гроші. – Анджела обійняла Реджину ще з більшим завзяттям, маля, протестуючи, кавкнуло. – Я до вас ненадовго. Спатиму в дитячій кімнаті, на підлозі буде цілком добре. І доглядатиму малу, коли ви обое будете на роботі. Знаєте ж, дитину всім селом ростять.

- Гаразд, мамо, - зітхнула Джейн і пішла до телефону. - Якщо ти не скажеш, що відбувається, то, може, тато пояснить.

- Ти що робиш?

- Зателефоную йому. Певна, він уже готовий просити пробачення.

«Певна, він зголоднів і хоче повернення свого шеф-кухаря». Вона підняла слухавку, набрала номер.

- Можеш не перейматися, - сказала Анджела.

Один дзвінок, другий.

- Кажу тобі, він не відповість. Його й удома нема.

- То де він? - запитала Джейн.

- У неї.

Вона завмерла, у слухавці все дзвонив і дзвонив без відповіді телефон у батьківському домі. Поволі Джейн повісила слухавку й розвернулася до матері.

- У кого?

- У неї. У хвойди.

- Господи, мамо.

- Господь тут ні до чого.

Анджела різко ковтнула повітря, схлипнула. Нахилилася вперед, притискаючи до грудей Реджину.

- У тата інша жінка?

Анджела кивнула без слів. Піднесла руку, витерла обличчя.

- Хто? З ким він зустрічається? - Джейн присіла, подивилася матері в очі. - Мамо, хто вона?

- З роботи... - прошепотіла та.

- Але ж він працює з купою стариганів.

- Вона новенька. Вона... Вона... - Голос Анджели зірвався. - Молодша.

Задзвонив телефон.

Мати скинулася.

- Я з ним не говоритиму. Так йому й скажи.

Джейн глянула на номер на екрані, та не впізнала його. Може, це телефонував тато. Може, з її телефона, з хвойдиного.

– Детектив Ріццолі, – гаркнула вона в слухавку.

Пауза. Тоді:

– Важка нічка, еге?

«І стає тільки гірше», – подумала Джейн, впізнаючи голос детектива Даррена Кроу.

– Що таке? – запитала.

– Халепа. Ми на Бікон-Гілл. Вам із Фростом теж треба сюди. Неприємно тобі про це казати, але...

– Хіба сьогодні не твоє чергування?

– Ріццолі, це нас усіх стосується. – Вона ще ніколи не чула, щоб Кроу говорив так похмуро, без сліду звичного сарказму. Він тихо мовив: – Це з наших.

З наших. Коп.

– Хто? – запитала вона.

– Єва Кассовіц.

Джейн забракло слів. Вона стискала слухавку так, що німіли пальці, й думала: «Я бачила її кілька годин тому».

– Ріццолі?

Вона прокашлялася.

– Давай адресу.

Повісивши слухавку, Джейн виявила, що Гебріел відніс Реджину до іншої кімнати, а Анджела тепер сиділа, похнюпившись, із порожніми руками.

– Пробач, мамо, – сказала Джейн. – Я мушу йти.

Та лиш виснажено знизала плечима.

– Авжеж. Іди.

– Поговоримо, коли я повернуся.

Вона нахилилася поцілувати матір у щоку й побачила зблизька обвислу шкіру, зморшкуваті повіки. «Коли моя мати встигла так постаріти?»

Джейн начепила зброю, дістала з шафи пальто. Застібаючись, почула Гебріела:

– Це все дуже невчасно.

Вона розвернулася до чоловіка. «Що буде, коли я постарію, як мама? Теж підеш від мене до молодшої жінки?»

– Можу затриматися, – мовила вона. – Не чекай на мене.

11

Мора вийшла з «лексуса». Під чоботами затріскотіла, мов бите скло, крига, що вкривала дорогу. Сніг підтанув у теплі дня, та сутінки принесли з собою жорстокий холодний вітер, і калюжі перетворилися на лід: у спалахах численних патрульних автомобілів усі поверхні небезпечно виблискували. Вона побачила, як якийсь коп послизнувся на тротуарі й поїхав, вимахуючи руками, щоб утримати рівновагу, а фургон криміналістів занесло боком так, що він мало не врізався в бампер патрульної машини.

– Пильуйте, док! – гукнув з того боку вулиці патрульний. – Один офіцер уже послизнувся. Здається, зап'ясток зламав.

– Хтось мав би посипати дорогу сіллю.

– Еге ж, – пробуркотів він. – Хтось мав би. Бо ж місто сьогодні, вочевидь, з роботою не впоралося.

– Де детектив Кроу?

Коп махнув рукою в рукавиці до ряду елегантних будинків.

– Сорок перший номер. За кілька будинків звідси. Можу вас провести.

– Ні, дякую. Я впораюся.

Докторка Айлс замовкла, коли з-за рогу вивернула ще одна патрульна автівка й стала на узбіччі. Вона нарахувала вже принаймні вісім патрульних автомобілів на вузькій вулиці.

– Треба буде дати дорогу фургону з моргу, – завважила вона. – Усім патрульним обов'язково тут бути?

– Так, – відповів коп. Щось у його голосі змусило жінку озирнутися на нього. У різких спалахах синіх вогнів його лице вкривали похмурі тіні. – Ми всі маємо тут бути. Ми завинили перед нею.

Мора згадала місце злочину на Святвечір, коли Єва Кассовіц зігнулася на вулиці навпіл і блювала в кучугуру. І як патрульні глузували з дівчини-детектива та її нудоти. Тепер вона була мертва, й усі кпини вшухли –

замість них постала похмура повага, належна кожному загиблому офіцеру поліції.

Коп різко, зі злістю видихнув.

– Її хлопець теж.

– Теж поліціант?

– Так. Допоможіть нам узяти цього негідника, док.

Докторка Айлс кивнула.

– Візьмемо.

Вона пішла далі вулицею, раптом свідомо того, скільки очей мали стежити за її рухами, скільки офіцерів точно помітили її прибуття. Вони знали її авто, усі знали, хто вона. Мора бачила, як їй кивали, вітаючи, подібні до тіней фігури, що скупчилися разом, і їхнє дихання парувало, наче вони зібралися там покурити. Усі знали про похмуру причину її візиту, так само як і про те, що кожен з них одного дня може стати нещасливим об'єктом її уваги.

Вітер раптом здійняв хмару снігу, судмедекспертка примружилася, опустила голову, ховаючись від холодних уколів. А коли знову підвела, виявила, що дивиться на людину, якої зовсім не очікувала тут побачити. По той бік дороги отець Деніел Брофі тихо розмовляв з молодим поліціантом, який стояв, спершись спиною на патрульне авто, немов був заслабкий для того, щоб устояти на ногах. Брофі поклав руку йому на плече, втішаючи, й офіцер зі схлипуванням привалився до нього, впав в обійми. Інші копії стояли поблизу і знічено мовчали, човгаючи ногами, дивлячись у землю, вочевидь зніжковілі від цих проявів щирого горя. Хоча Мора не чула слів Брофі, вона побачила, що молодий коп кивнув і щось сказав крізь сльози.

«Я ніколи не змогла б робити те, що робить Деніел», – подумала вона. Різати мертву плоть і свердлити кістки було значно простіше, ніж мати справу з болем живих. Раптом Деніел підвів голову й помітив її. Мить вони просто дивились одне на одного. Тоді докторка Айлс відвернулася й рушила далі до будинку, де з кованих перил ганку звисав, тріпочучи, серпантин жовтої стрічки. Він має свою роботу, вона – свою. Час зосередитися. Але поки вона йшла, не зводячи очей з тротуару поперед себе, на думці їй був Деніел. Чи буде він ще тут, коли вона зробить все, що мусить? І як буде, що далі? Запросити його на каву? Чи це буде надто прямо, надто спрагло? Просто сказати «добраніч» і піти своєю дорогою, як завжди?

«Чого я хочу?»

Вона зупинилася на тротуарі, дивлячись на гарний триповерховий маєток. У всіх вікнах горіло світло. Цегляні сходи вели до масивних вхідних дверей, на яких блищав у світлі декоративних гасових ліхтарів латунний молоточок. Попри свята, прикрас на цьому ганку не було – єдині на вулиці двері, на яких не висів вінок. В еркерне вікно вона побачила мигтіння вогню в каміні, але жодного різдвяного вогника.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=65957262&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

«Adeste Fideles» («Прибудьте всі вірні») – традиційний різдвяний гімн у християнстві західного обряду. (Тут і далі прим. перекл.)

2

Євангеліє від Луки 2:10-12. Тут і далі цитати з Біблії наведено в пер. І. Хоменка.

3

«Кегні та Лейсі» (1981-1988) – американський телесеріал про двох жінок-детективів.

4

Моя люба (італ.).

5

NCIC, National Crime Information Center – Національний інформаційно-кримінологічний центр.